Javno komunalno preduzeće "KOMRAD" d.o.o. BIHAĆ

Ivana Frane Jukića 61, 77000 Bihać, Bosna i Hercegovina

tel: + 387 37 318 018 ; fax: + 387 37 318 025

web: www.komrad-bihac.ba ; e-mail: komrad@komrad-bihac.ba

IZVJEŠTAJ O RADU I POSLOVANJU JKP „KOMRAD“ d.o.o. BIHAĆ ZA I – XII 2017.god.

Bihać,mart 2018.godine

SADRŽAJ

1. Uvod.....3

2. O
pći podaci o pravnom licu.....4
- Normativni okvir (osnov za djelovanje)
- Upravljačka struktura
- Kadrovska struktura
- Šematski prikaz Organizacije JKP"Komrad"d.o.o. Bihać
- Zaposlenost i iskorištenje fonda radnog vremena
- Mjerenje zadovoljstva korisnika usluga

3. T
emeljne odrednice poslovne politike.....12
3.1. Izvršenje radnih aktivnosti za 2017.godinu
3.2. Ostale odrednice

4. O
stvareni rezultati poslovanja.....20
4.1. Horizontalna analiza financijskih zvještaja.....22
4.2. Finansijski pokazatelji poslovanja za 2017.godinu.....23
- Bilans uspjeha i ostali pokazatelji
4.3. Ostvareni prihodi u 2017.....24
- Struktura prihoda
- Tabela prihoda i komentar
4.4. Ostvareni Rashodi u 2017…….....28
- Struktura rashoda
- Tabela rashoda i komentar

5. Bilans stanja…….....31
5.1. Struktura aktive i pasive..... 32
5.2. Financijski pokazatelji.....36

6. Naplata potraživanja.....37
- Poduzete aktivnosti za povećanje naplate
- Tabela: Ostvarena naplata tekućih potraživanja i komentar
- Struktura nenaplaćenih potraživanja

7. Izloženost rizicima i upravljanje rizicima.....42

8. Zaključak 43

1. Uvod

Izvještaj o radu i poslovanju JKP “Komrad“ d.o.o. Bihać za 2017.godinu je cjelovit prikaz svih poslova i aktivnosti koje je Preduzeće obavljalo u toku 2017.godine. Povremeni poslovi i poslovi manjeg značaja nisu obuhvaćeni ovim Izvještajem. Detaljni financijski pokazatelji i podaci, dani su u Financijskim izvještajima za 2017.godinu.

JKP „Komrad“ d.o.o. Bihać i u 2017.godini ostvarilo je stabilne poslovne rezultate koji su nastavak provođenja dogovorenih mjera racionalizacije i postavljenih ciljeva.
Iako je godina bila dinamična i zahtjevna, poslovni rezultat u 2017.godini pokazuje nastavak stabilnog poslovanja, a to se prvenstveno vidi iz stabilnih poslovnih prihoda.

Ostvareni ukupan prihod u obračunskom periodu 2017. godine, iznosi: 4.473.400 KM, što je u odnosu na isti period prethodne godine, povećanje za 475.466 KM ili 11,89 %.
Ostvareni ukupan rashodi u obračunskom periodu 2017 godine, iznosi: 4.295.157 KM, što je u odnosu na isti period prethodne godine, povećanje za 361.258 KM ili 9,18 %

Planiranje poslovanja,kvalitetno upravljanje troškovima,realno sagledavanje stvarnih potreba i mogućnosti,te kontinuirana racionalizacija poslovanja na svim segmentima,doveli su do toga da se poslovna godina završava sa ostvarenom neto dobiti u iznosu od 167.493 KM.

Planirani ciljevi za 2017.godinu uglavnom su ostvareni i uzimajući u obzir sve pokazatelje poslovanja, 2017.godinu možemo ocijeniti kao dobru poslovnu godinu, jer smo, bez obira na negativne tendencije u okruženju i problemima sa naplatom potraživanja, uspijevali redovno servisirati obaveze.

I u 2017.godini nastavljena je aktivna politika upravljanja potraživanjima. Pravovremenim sagledavanjem,te reagiranjem na zastoje u naplati usluga,mjera je na kojoj se intezivno radilo u protekloj godini na način da Preduzeće blagovremeno pokreće postupke pred sudom protiv korisnika usluga koji ne plaćaju svoje obaveze po osnovu iskorištene komunalne usluge,tako da su sva dospjela nenaplaćena potraživanja utužena,te smo na taj način,odnosno redovnim utuženjima,uspjeli održati financijsku stabilnost Preduzeća.

Nastavkom mjera štednje i racionalnim ponašanjem došlo je do znatnih ušteda u poslovanju,posebno u dijelu efikasnosti radne snage.

2. Opći podaci o pravnom licu :

Puni naziv:	Javno komunalno preduzeće "Komrad" društvo sa ograničenom odgovornošću Bihać
Skraćeni naziv:	JKP "Komrad" d.o.o. Bihać
Pravni status:	Društvo sa ograničenom odgovornošću
Adresa/sjedište:	Ivana Frane Jukića 61
Telefon/Fax:	037/318-018; 037/318-025
Mail adresa:	komrad@komrad-bihac.ba
Web stranica:	www.komrad-bihac.ba
Vlasništvo sa strukturom:	Gradsko vijeće Bihać100 %
Podaci o prvoj registraciji	Rješenje Kantonalnog suda u Bihaću broj U/I-1278/03 od 10.11.2003.godine
Podaci o promjeni oblika organizovanja:	Rješenje Općinskog suda u Bihaću broj U/I-310/05 od 06.12.2005.godine
Matični - registarski broj kod ovlaštenog suda:	1-5082-00
Šifra i naziv registrovane djelatnosti:	38.11 Prikupljanje neopasnog otpada
Identifikacioni broj:	4263371940001
PDV broj:	263371940001
Transakcijski računi:	- 1020220000044244 Union banka d.d. Sarajevo - 1610350014840070 Raiffeisen bank d.d. - 3385002206189938 UniCredit bank d.d. - 1602010000023060 Vakufska banka d.d. - 1322602012809195 NLB banka d.d. Tuzla
Članovi Skupštine:	1. Jasmin Čavkić, predsjednik od 03.07.2017g. 2. Mirsad Avdić, član 3. Mensur Ćehić, član 4. Enes Žerić, član 5. Alma Kličić, član
Članovi Nadzornog odbora:	1. Amela Redžić, predsjednik 2. Mara Đug, član 3. Nermin Bašanović, član
Članovi Odbora za reviziju:	1. Emina Mešić, predsjednik 2. Hamlat Alibegović,član 3. Darija Jakšić,član
Članovi Uprave:	1. Vid Šantić, direktor ; 2. Indira Hadžimulić Izvršni direktor sektora za ekonomske i zajedičke poslove 3. Mehura Selimović, Izvršni direktor sektora za operativno tehničke poslove

Javno komunalno preduzeće „Komrad“ d.o.o. Bihać (u daljem tekstu: Preduzeće) čiji je osnivač Gradsko vijeće Bihać (u daljem tekstu: Osnivač) obavlja djelatnost od javnog društvenog interesa i ima svoje organe koji organiziraju i upravljaju Preduzećem,te koordiniraju i nadziru rad i poslovanje.

Preduzeće je registrovano u skladu sa važećim propisima kod Kantonalnog suda u Bihaću rješenjem broj U/I – 1278/03 od 10.11.2003.godine, s izmjenama upisa kod Općinskog suda u Bihaću rješenjem broj U/I- 310/05 od 06.12.2005.godine.
Preduzeće obavlja djelatnost u skladu s djelatnostima upisanim u Registar društva i razvrstanim u skladu sa Zakonom o klasifikaciji djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine,a kako Preduzeće obavlja više djelatnosti, razvrstavanje je izvršeno prema djelatnosti koju pretežno obavlja (glavna djelatnost);
Šifra djelatnosti KD BIH 2010: 38.11 Skupljanje neopasnog otpada

Na osnovu Zakona o komunalnim djelatnostima Gradsko vijeće Grada Bihaća je na svojoj 14. sjednici održanoj dana 25.10.2017.godine donijelo Odluku o izmjenama Odluke o komunalnom redu, kojom su poslovi na upravljanju objektima i uređajima javne rasvjete daju na upravljanje JKP“Komrad“ d.o.o. Bihać koje je dužno javnu rasvjetu redovno održavati u stanju funkcionalne ispravnosti (prati,bojati,mijenjati dotrajale sijalice i slično), te osigurati da javna rasvjeta svijetli tokom cijele noći.
Na istoj sjednici Gradsko vijeće Grada Bihaća je donijelo i Odluku o dopuni Statuta JKP “Komrad“ d.o.o. Bihać,tako da glasi:
Javnom komunalnom preduzeću “Komrad“ d.o.o. Bihać povjerava se obavljanje komunalne djelatnosti skupljanja,tretiranja i odlaganja komunalnog otpada,obavljanje komunalne djelatnosti javnih parkirališta,te elektroinstalacijski radovi i uklanjanje građevina na području grada Bihaća.

JKP „Komrad“d.o.o. Bihać posluje u skladu sa Statutom („Službeni glasnik grada Bihaća“ prečišćeni tekst broj 7/15).
Statutom su utvrđeni organi koji organizuju i upravljaju Društvom, te koordiniraju i nadziru rad poslovanja u skladu sa Statutom Društva, Zakonom o javnim preduzećima u FBiH i Zakonom o privrednim društvima.
Društvo zastupa i predstavlja Uprava, a lice ovlašteno za zastupanje i predstavljanje je Direktor Društva.

Uprava Društva nadgleda Plan poslovanja Društva, te vrši praćenje realizacije kako bi se kretala u okvirima plana poslovanja, i po potrebi, u skladu sa ciljevima plana, revidira ga i usaglašava s kretanjima na komercijalnom tržištu.
Uprava i Nadzorni odbor odgovorni su za poštivanje postupaka javne nabavke u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH i drugim propisima.

Uprava Društva vodi i organizuje poslovanje Društva, vodi računa o likvidnosti i solventnosti Društva, odgovara za zakonitost rada u Društvu, donosi opće i poslovne akte, predlaže odluke Skupštini društva putem Nadzornog odbora, izvršava preporuke, mišljenja, zaključke i odluke Odbora za reviziju, Nadzornog odbora i Skupštine Društva, samostalno sklapa ugovore svih vrsta čija vrijednost ne prelazi iznos od 10.000 KM.

Za zaključivanje ugovora čija vrijednost prelazi iznos od 10.000 KM traži pismenu saglasnost većine članova Nadzornog odbora.
Uz pismeno ovlaštenje Nadzornog odbora vrši otpis procjenjenih nenaplaćenih potraživanja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS) i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI) i drugim zakonskim i podzakonskim propisima.

Pregled poslovnih aktivnosti i ostvarenje poslovnih prihoda – izvori financiranja

POSLOVNE AKTIVNOSTI:	**IZVORI I NAČIN FINANCIRANJA:**
I KOMUNALNA DJELATNOST INDIVIDUALNE KOMUNALNE POTROŠNJE	
- Skupljanje,tretiranje i odlaganje komunalnog otpada	iz cijene komunalne usluge- korisnici usluge,fizičke i pravne osobe
- Obavljanje pogrebnih poslova,održavanje groblja/mezarja	iz cijene komunalne usluge od korisnika; iz godišnje naknade za korištenje grobnih/mezarnih mjesta
- Održavanje javnih parking prostora i parking usluge	iz cijene komunalne usluge - korisnici usluge,fizičke i pravne osobe
- Upravljanje i održavanje tržnice na malo-pijaca	iz cijene komunalne usluge od korisnika prodajnih površina
II KOMUNALNE DJELATNOSTI ZAJEDNIČKE KOMUNALNE POTROŠNJE	
- Poslovi javne higijene i zelenila,čišćenje i održavanje javnih površina	iz sredstava koja se obezbjeđuju u Budžetu grada na osnovu Programa obavljanja komunalnih djelatnosti iz oblasti zajedničke komunalne potrošnje
- Održavanje gradskih i lokalnih ulica i javnih površina u zimskim uvjetima	iz sredstava koja se obezbjeđuju u Budžetu grada na osnovu Operativnog programa radova zimskog održavanja

Preduzeće se finansira iz vlastitih sredstava i sredstava gradskog budžeta.

JKP Komrad“ d.o.o. Bihać svoje prihode ostvaruje obavljanjem svoje djelatnosti,odnosno naplatom potraživanja od korisnika komunalnih usluga. Od ukupno ostvarenih prihoda 15% čine prihodi koji se naplaćuju iz gradskog budžeta.

Pored ovih izvora financiranja preduzeće koristi i namjenska sredstva Fonda za zaštitu okoliša i Ministarstva za građenje,prostorno uređenje i zaštitu okoliša USK-a (ekološke naknade), apliciranjem na javne pozive i izradom projekata koji zadovoljavaju kriterij povoljnog utjecaja na okoliš. Ugovorom o poslovnoj saradnji sa Društvom za postupanje sa ambalažnim otpadom „Ekopak“ d.o.o. Sarajevo dogovorena je potreba za razvojem projekta „Uspostava i razvoj primarne selekcije ambalažnog otpada iz komunalnog čvrstog otpada u općini Bihać“ i poboljšanjem uvjeta prikupljanja ambalažnog otpada,radi povećanja količina prikupljenog ambalažnog otpada za 20%,tj.smanjenja neiskoristivog dijela otpada koji se odlaže na deponiju. Na taj način se obezbjeđuju sredstva koja smo dužni namjenski utrošiti sa ciljem unapređenja poslovne saradnje i sortiranja ambalažnog otpada iz komunalnog čvrstog otpada u gradu Bihaću.

Kapital preduzeća je 100% državni kapital ,čija je struktura slijedeća:

Opis	Stanje na kraju izvještajnog razdoblja	Stanje na kraju prethodnog razdoblja	Razlika	% promjene
Osnovni kapital	2.549.139	2.549.139	-	-
Statutarne rezerve	138.345	109.247	29.098	127
Neraspoređena dobit ranijih godina	305.842	167.447	138.395	18
Neraspoređena dobit izvještajne godine	167.493	58.196	109.297	288

Ukupno kapital i rezerve	**2.993.326**	**2.825.833**	**167.493**	**106**

U promatranom periodu došlo je do povećanja kapitala za 5,92%. Na ukupni kapital i rezerve pozitivno je utjecao rezultat tekuće godine,odnosno dobit koje je ostvarena u 2017.godini.

ŠEMATSKI PRIKAZ ORGANIZACIJE JKP"KOMRAD" D.O.O BIHAĆ

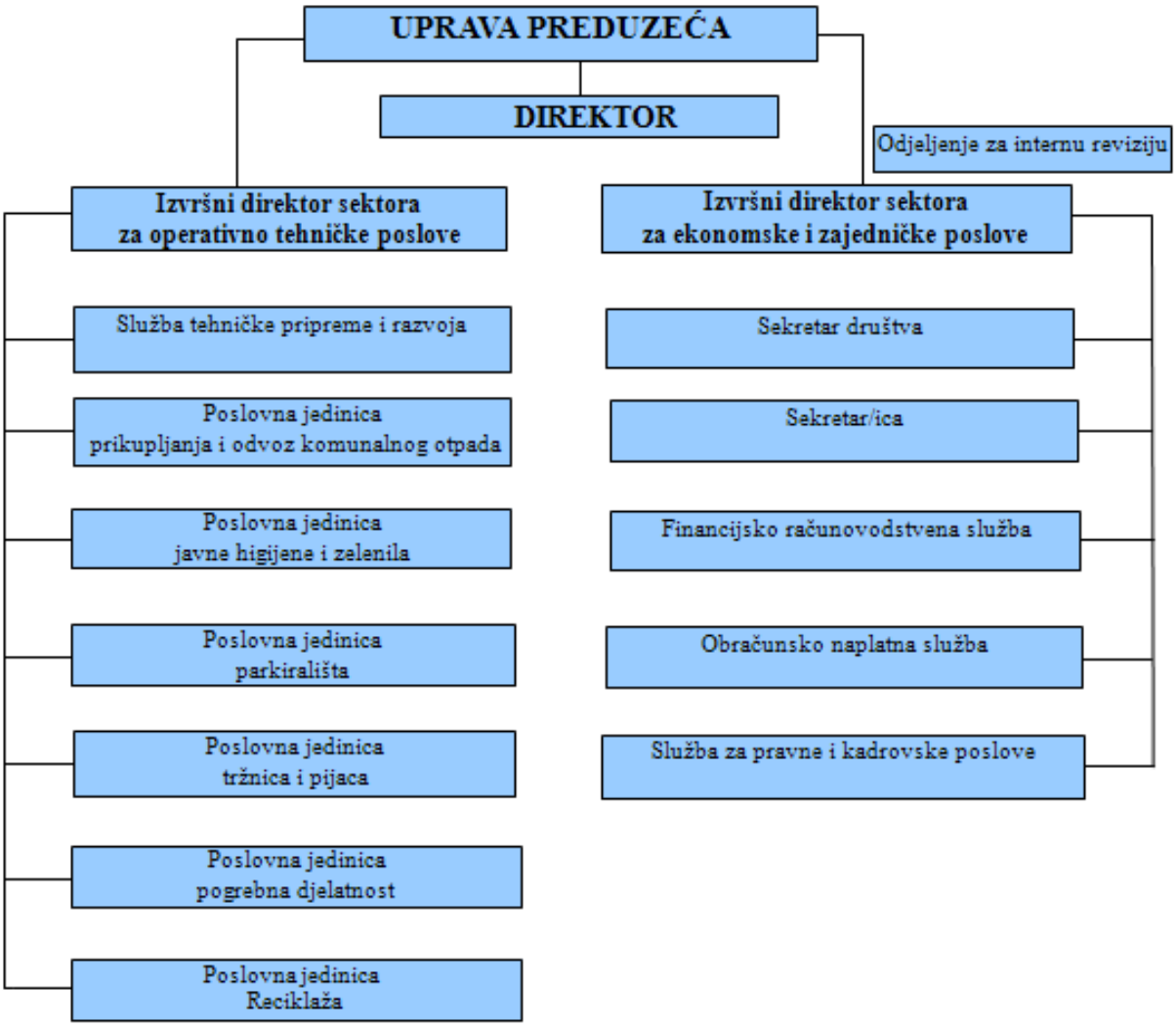

Zaposlenost i iskorištenje fonda radnog vremena

Strukturu ukalkulisanih sati rada u 2017.godini dajemo u slijedećoj Tabeli:

RED.BR.	VRSTA PRIMANJA	SATI	%
UKALKULISANI SATI RADA (A+B)		279.058	100,00
A)	Redovno radno vrijeme	277.421	99,41
B)	Prekovremeni rad	1.637	0,59
STRUKTURA REDOVNOG FONDA SATI		277.421	100,00
1.	Redovan rad	225.212	81,18
2.	Godišnji odmor	20.599	7,42
3.	Državni praznici	4.713	1,70
4.	Službeni put	312	0,11
5.	Rad u dane odmora	8.657	3,12
6.	Bolovanje do 42 dana	6.624	2,39
7.	Bolovanje preko 42 dana	9.016	3,25
8.	Plaćeni dopust (vjerski praznici)	2.288	0,83

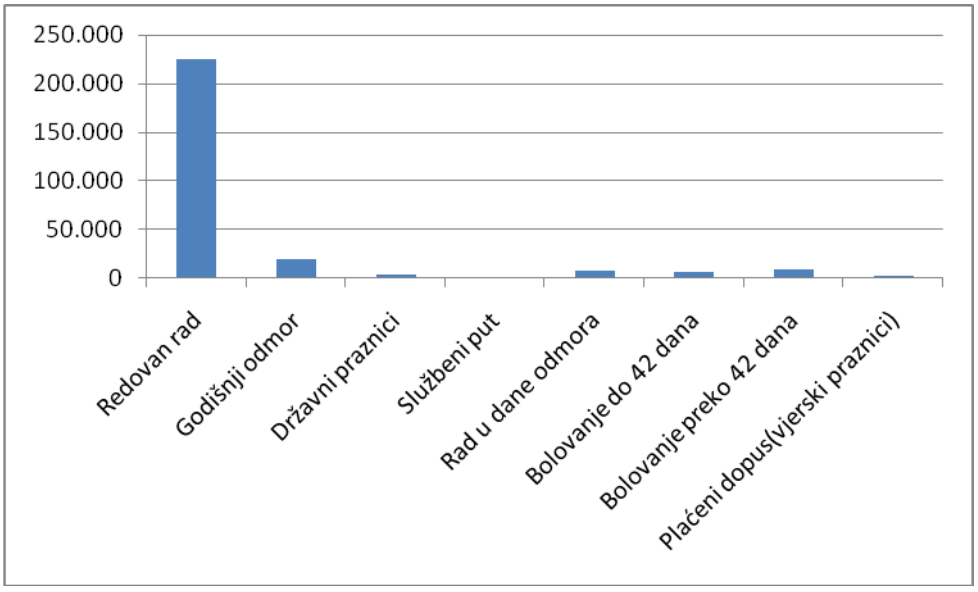

Na bazi ukalkulisanih sati rada, prosječno je u 2017.godini bilo zaposleno 133,65 radnika.

Na bazi prosječnog broja zaposlenih na bazi stanja krajem mjeseca, prosječno je u 2017.godini bilo zaposleno 129,5 radnika.

Preduzeće je u toku godine sklopilo Ugovor o sufinansiranju osposobljavanja za rad u struci i stjecanja prvog radnog iskustva,Ugovor o sufinanciranju zapošljavanja mjera vaučer i Ugovor o sufinanciranju periodičnog zapošljavanja sa Federalnim zavodom za zapošljavanje.

Na osnovu sklopljenog Ugovora sa Ministarstvom pravosuđa i uprave USK o izvršenju rada za opće dobro na slobodi tokom 2017.godine raspoređena su dva osuđena lica kojim je kazna zatvora

zamijenjena radom za opće dobro na slobodi na radno mjesto NK radnik-pomoćni radnik,prema pojedinačnom programu izvršenja rada za opće dobro na slobodi na period od 50 radnih dana.

U slijedećem pregledu prikazana je fluktuacija broja zaposlenika tokom godine,prema kvalifikacionoj strukturi:

Kvalifikacijska struktura	Stanje 31.12.15.	Stanje 31.12.2016.	Došlo u 2017.g.	Otišlo u 2017.g.	Stanje 31.12.2017.
VSS	15	14	1	1	14
VŠS	7	7	-	1	6
SSS	19	17	-	1	16
KV	34	38	1	2	37
PK	13	13	2	2	13
NK	36	35	1	1	35
UKUPNO:	**124**	**124**	**5**	**8**	**121**
PRIPRAVNICI:	6	3	7	5	5
PERIOD.ZAPOŠLJ.	-	-	7	6	1
SVEUKUPNO:	**130**	**127**	**19**	**19**	**127**

Najveće učešće u ukupnoj kvalifikacionoj strukturi odnosi se na PK i NK radnike, koji u ukupnom broju zaposlenih učestvuju sa 39%, što je opravdano s obzirom na djelatnost kojom se Preduzeće bavi.

Mjerenje zadovoljstva korisnika usluga

Preduzeće je u 2016.godini napravilo veliki iskorak uvođenjem Sistema upravljanja kvalitetom i ispunjavanjem zahtjeva standarda ISO 9001:2015.
Uspostavom Standarda i operativnih procedura na svim razinama,a posebno u dijelu uprave Preduzeća koji kroz mjesečne prognoze poslovanja optimiziraju troškove poslovanja za sve organizacione jedinice,te se i u 2017.godini nastavilo pridržavati zadanih odrednica što je garancija boljeg i kvalitetnijeg poslovanja, jer kvaliteta pruženih usluga je naš glavni i osnovni cilj.

Poseban naglasak i ove godine dan je na komunikaciji sa korisnicima naših usluga. Tako je u novembru 2017.godine izvršena anketa na uzorku od 312 korisnika. Korisnici su ocjenjivali kvalitet usluga ocjenama od 1 do 5. Od ukupnog broja ispitanih korisnika imamo :

- pravna lica - 20
- fizička lica - 292

Ukupna prosječna ocjena je 3,80 što iznosi ukupno 76 % zadovoljnih korisnika, a u tabeli su date prosječne ocjene po poslovnim jedinicama.
Na osnovu ovih pokazatelja izvršiće se tražena poboljšanja u skladu sa trenutnim mogućnostima Preduzeća.

	Prosječna ocjena
PJ Odvoz	4,70
PJ Javna higijena i zelenilo	3,56
PJ Reciklaža	2,95
PJ Pijaca i tržnica	4,00
PJ Pogrebno	4,72
PJ Parking	3,00
Administrativne usluge	3,65

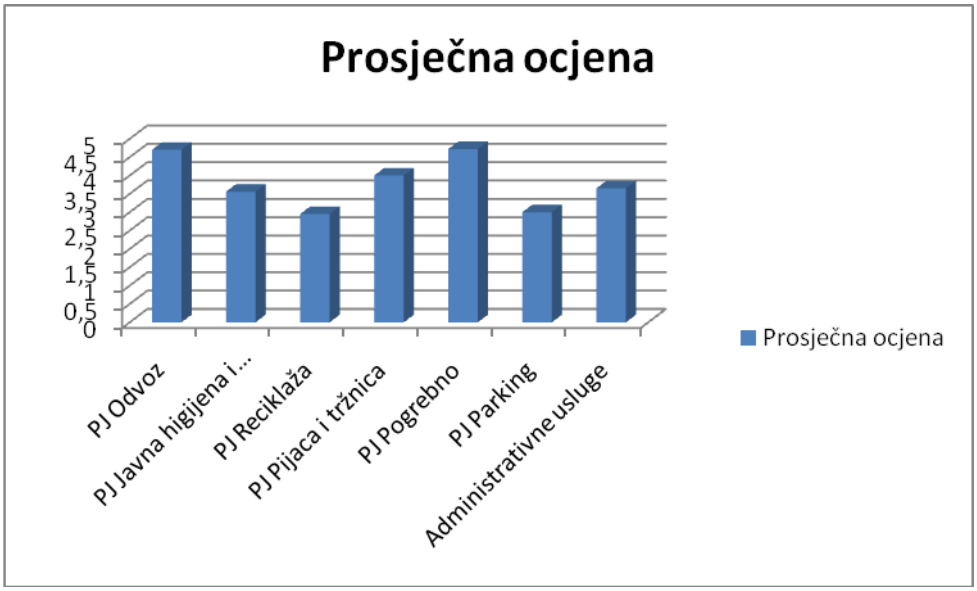

Naredni grafikoni daju pregled rezultata mjerenja zadovoljstva korisnika građana javnim uslugama, odnosno dio rezultata koji se odnosi na usluge JKP "Komrad" d.o.o. Bihać.
Anketiranje građana grada Bihaća provedeno je kao aktivnost unutar projekta Općinskog okolišnog i ekonomskog upravljanja (MEG), kojeg finansira Vlada Švicarske, a implementira UNDP u BiH, a u cilju procjene stepena zadovoljstva građana administrativnim i komunalnim uslugama jedinice lokalne samouprave.
Ispitivanje javnog mnijenja provedeno je u decembru 2017.godine na uzorku od 400 građana i to metodom slučajnog uzorka.
Samo anketiranje izvršeno je na cijelom području grada Bihaća, ispitivanjem punoljetnih građana koji imaju stalno prebivalište u gradu Bihaću. Zbir zadovoljnih i nezadovoljnih ispitanika ne iznosi uvijek 100%, jer se jedan dio ispitanika izjasnio da je neutralan ili da ne zna. U ovoj anketi pokazalo se da su građani sa 60% zadovoljni prikupljanjem i odvozom smeća,dok ih je 23% nezadovoljno, dok ih je 57% zadovoljno cijenom prikupljanja i odvoza smeća, a 20% nezadovoljno. Uzimaju se u obzir osobe koje su odgovorile sa "Da" ili sa "Ne" tj. kod računanja procenta nisu uključene osobe koje su odgovorile "Ne znam" i „Neutralan".

Grafikon 3. Procentualna struktura ispitanika/ca po geografskoj pripadnosti

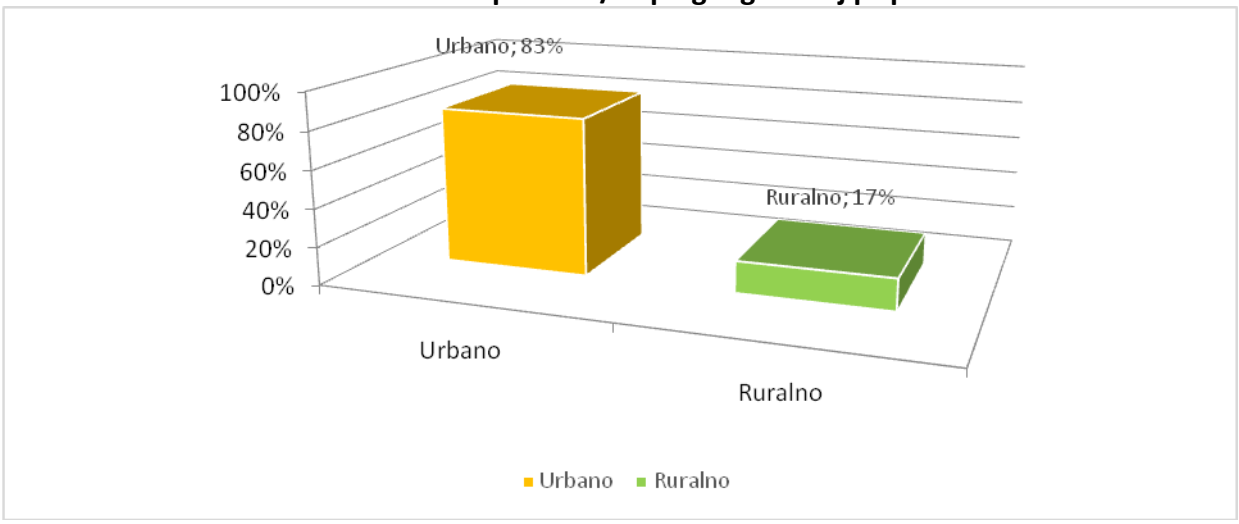

Prikupljanje otpada i odvoz smeća

P3: Koliko ste zadovoljni sa prikupljanjem otpada i odvozom smeća?

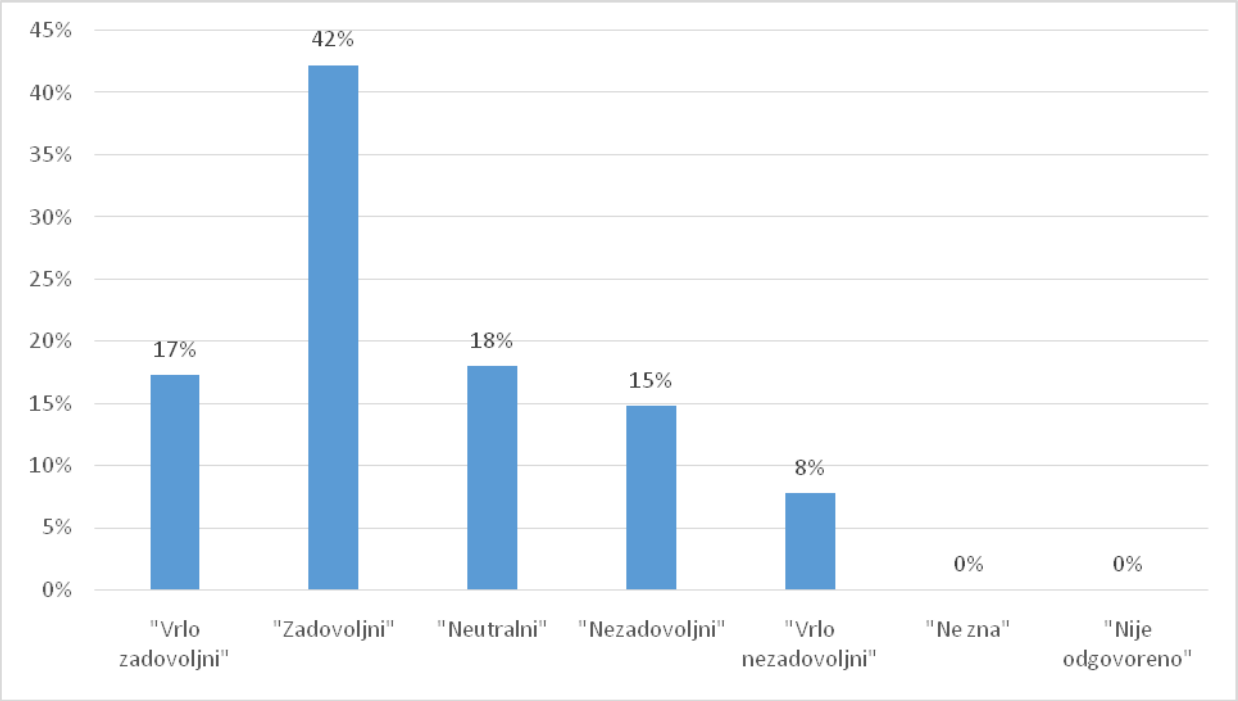

Cijena prikupljanja otpada i odvoz smeća

P4: Koliko ste zadovoljni sa cijenom prikupljanja otpada i odvoza smeća?

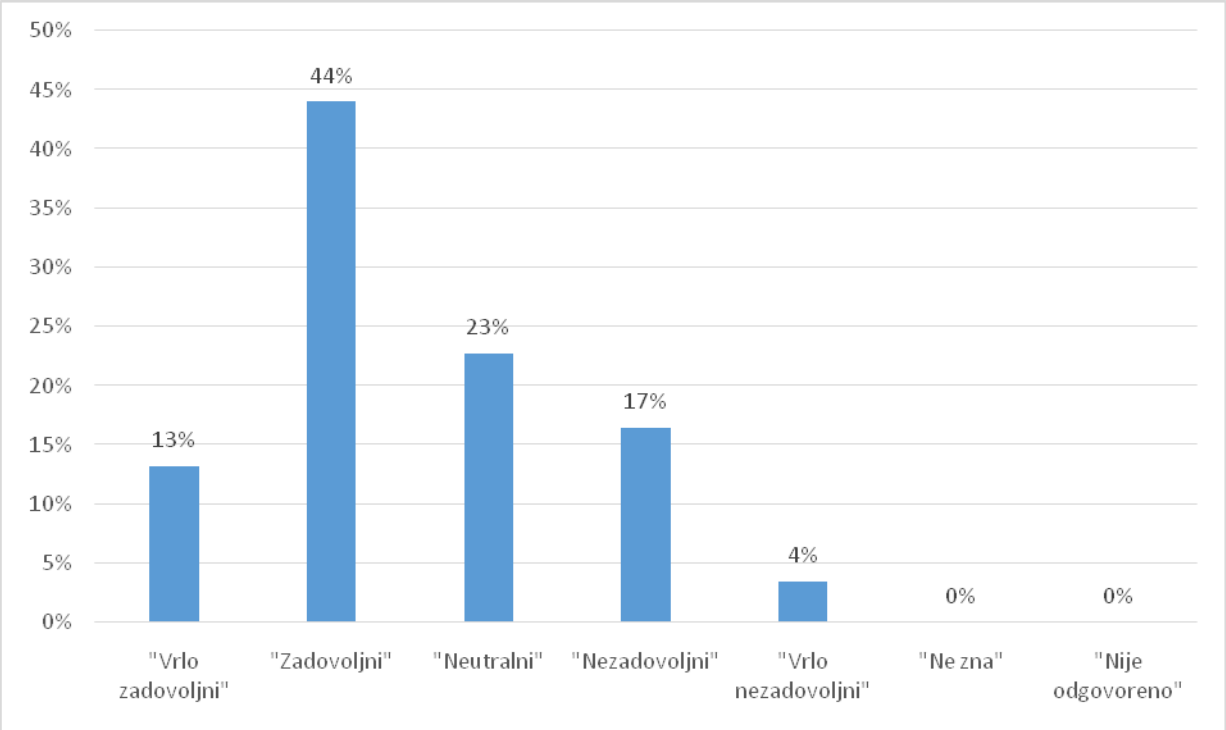

Uprava društva, u proteklom periodu, zalagala se da Preduzeće vodi savjesno poštujući sve Zakonom propisane norme.
U godišnjem izvještaju za 2017.godinu dan je realan prikaz fizičkih i financijskih pokazatelja po poslovnim jedinicama. Izvještaj je koncipiran tako da se mogu sagledati planirani i ostvareni pokazatelji.
Nepovljni privredni ambijent odražava se i na poslovanje našeg Preduzeća. Poteškoće na koje Upava nailazi prevazilaze se mjerama štednje na svim nivoima, racionalnim korištenjem tehničkih sredstava i ljudskih resursa. Na taj način, Preduzeće je uspjelo pozitivno poslovati.

Financijski pokazatelji poslovanja sadržani u financijskim iskazima i bilansnim šemama daju detaljan prikaz ostvarenih prihoda i rashoda po vrstama usluga, djelatnostima i organizacionim jedinicama.

Utjecaj globalne ekonomske i financijske krize, u znatnoj mjeri je utjecao na nivo privrednih aktivnosti. Nelikvidnost realnog sektora odrazila se na izmirivanje dužničko povjerilačkih odnosa u rokovima dospjeća potraživanja i u našem Preduzeću.

Na osnovu podataka i pokazatelja iz Bilansa stanja, Bilansa uspjeha, analize financijskog rezultata, financijskog položaja Preduzeća, radi cjelovitog poslovanja u daljem tekstu dati su neophodni tabelarni i grafički prikazi temeljem kojih se zasnivaju svi komentari i iznesene ocjene u vezi sa Izvještajem o poslovanju za period I – XII 2017.godine.

3. Temeljne odrednice poslovne politike

U skladu sa već postavljenom strategijom rada i razvoja,u protekloj godini radilo se na nizu projekata koji su i realizirani, a isti su usmjereni na daljnji razvoj Preduzeća u svim djelatnostima odnosno područjima rada,unapređenju uvjeta pružanja usluga,te povećanju kapaciteta,standarda i mogućnosti rada,a sve to u cilju podizanja kvalitete rada i poslovne efikasnosti.

U cilju uspješnosti poslovanja,Uprava je provodila poslovnu politiku Preduzeća primjenjujući svu zakonsku regulativu vezanu za djelatnost, kao i Statut Preduzeća.
Temeljne odrednice poslovne politike Preduzeća u cijelosti su obuhvaćene ovim Izvještajem.

U okviru ovog poglavlja, smatramo značajnim obrazložiti bitnije odrednice poslovne politike o kojima je Uprava vodila računa u njihovom provođenju i koje su korištene u poslovanju za 2017.godinu.

3.1. Izvršenje radnih aktivnosti

Organizaciona jedinica Prikupljanje i odvoz komunalnog otpada

Osnovni poslovni cilj ove organizacione jedinice je provođenje aktivnosti na prikupljanju i odvozu komunalnog otpada,održavanju lokacije za privremeno odlaganje otpada,odnosno sanacija i tretman deponije „Gorjevac- Kruškovača“, kao i provođenje ostalih aktivnosti koje se odnose na postupanje sa komunalnim i ostalim vrstama otpada na području grada Bihaća i u skladu sa zakonskim propisima iz oblasti upravljanja otpadom.
Upravljanje otpadom je složen proces,koji zahtjeva efikasan i sveobuhvatan pristup,usmjeren na smanjenje količine otpada,reciklažu i propisno odlaganje na deponiju.
Organizovanim sakupljanjem i odvozom otpada stvaraju se potrebni uslovi za zdrav život i nesmetano funkcionisanje grada.
Organizovani odvoz obuhvata redovno sakupljanje i odvoz komunalnog otpada,kao i organizovan odvoz krupnog otpada u saradnji sa lokalnom zajednicom.

U području najveće organizacione jedinice Preduzeća,jedinice zadužene za prikupljanje i odvoz komunalnog otpada,već duži niz godina konstantno se provode aktivnosti na uspostavi cjelovitog sistema upravljanja otpadom.

Tokom 2017.godine izrađena je,Inicijativa i Prijedlog za izmjenu Odluke o načinu postupanja sa

komunalnim otpadaom na području grada Bihaća. Zbog ukazanih potreba koje smo utvrdili,s obzirom da smo kao davalac usluge odvoza komunalnog i krupnog otpada svakodnevno na terenu,da bi se isti trebao vršiti češće,odnosno najmanje dva puta mjesečno.
Na osnovu navedenog prijedloga izrađen je Plan preuzimanja,transporta i odlaganja krupnog otpada za grad Bihać u kojem su tačno određeni vrijeme i način preuzimanja,transporta i odlaganja krupnog otpada na konačnu lokaciju,lokacije na koje je potrebno sabirati krupni otpad i način obavještavanja korisnika usluge o vremenu i načinu odlaganja i preuzimanja krupnog otpada.Na osnovu sačinjenog Plana utvrđena je i cijena transporta krupnog otpada koja bi postojeću cijenu komunalne usluge prikupljanja,odvoza i deponovanja komunalnog otpada uvećala za 15%.
Nakon što se Prijedlog za povećanje cijene odvoza komunalnog otpada usvoji od strane organa upravljanja Preduzeća isti će se proslijediti Osnivaču na razmatranje i usvajanje.

Organizaciona jedinica Prikupljanje i odvoz komunalnog otpada raspolaže sa 6 kamiona autosmećara i 1 kamion samopodizač. Na kamionima autosmećarima radi 6 posada. Jedna posada se sastoji od vozača i 2 pomoćna radnika.
Za tretman otpada na deponiji se koristi radna mašina buldozer gusjeničar.
U okviru organizacione jedinice je i mehaničarska radiona.
U nastojanju da područje Grada Bihaća bude u što većoj mjeri obuhvaćeno uslugom pomenute djelatnosti s ciljem postizanja boljih ekonomskih i ekoloških efekata, tokom 2017. godine usluge sakupljanja i odvoza smeća pokrile su oko 98 % teritorije Grada Bihaća.

Obuhvatanjem skoro cijelog Grada Bihaća u pružanju usluga odvoza otpada, broj korisnika se povećao za 126 u odnosu na prethodnu godinu, što je i krajnji cilj Preduzeća, sa zadatkom da u predstojećem periodu, uz bolju tehničku opremljenost u potpunosti pokrijemo Grad Bihać sa uslugom odvoza otpada.

Organizirano sakupljanje i odvoz komunalnog i drugog neopasnog otpada vrši se prema Planu skupljanja i transporta komunalnog otpada grada Bihaća koji je sačinjen u skladu sa Odlukom o načinu postupanja sa komunalnim otpadom na području grada Bihaća,sedam dana u sedmici. Usluga odvoza otpada pruža se stanovništvu grada Bihaća na području gdje postoje tehnički uvjeti da vozila Preduzeća mogu nesmetano prići i preuzeti otpad. Odvoz otpada organiziran je tako da se vrši jednom nedeljno u najvećem broju naselja, osim u užem najurbanijem dijelu grada gdje se prikupljanje i odvoz vrši svakodnevno.

Bitno je istaći da je organizaciona jedinica Prikupljanje i odvoz komunalnog otpada tokom 2017.godine, obavljajući djelatnost, prikupila i sanirala slijedeće količine otpada:

- dnevno cca. 44 tona
- sedmično 308 tona
- mjesečno 1.233 tona
- godišnje 14.793 tona

Naprijed utvrđena količina prikupljenog otpada deponovana je i sanirana na privremeno utvrđenoj deponiji Gorjevac - Kruškovača.
Za sanaciju prilaznog puta za deponiju tokom 2017.godine obezbijeđen je rad gredera i bagera sa čekićem.

Za ovu djelatnost veoma bitno je pomenuti sakupljanje, odvoz, deponovanje i sanaciju kabastog otpada, o čemu u narednom periodu treba posvetiti posebnu pažnju počev od edukacije građana, načina i dinamike sakupljanja, kao i podmirenja nastalih troškova.

Organizaciona jedinica Reciklaža

Selektivno sakupljanje značajno unapređuje komunalne djelatnosti i doprinosi očuvanju životne sredine.
Kad se govori o upravljanju otpadom,selektiranje prikupljenog otpada jedan je od prioriteta Preduzeća. Iskorištavanje,odnosno upotreba otpada obavlja se na način da se vrši odvojeno prikupljanje otpada

na samom mjestu nastajanja,a provodi se odvojenim prikupljanjem raznih vrsta otpada putem eko otoka i sličnim akcijama,gdje se raznovrsni otpad prikuplja u zasebne posude namijenjene određenoj vrsti otpada,te se time podstiče proces reciklaže.

Tokom 2017. godine prikupljeno je i balirano 299.110 kg ambalažnog otpada, od čega presani karton – papir čini 71% realizacije,a ostali korisni otpad 29%
Struktura realizacije po vrstama korisnog otpada je slijedeća :

1.	Karton-papir	211.680	kg
2.	Strech folija	11.630	kg
3.	Najlon	20.900	kg
4.	Šareni PET	29.900	kg
5.	Plastične bočice-epruvete	120	kg
6.	Limenke	220	kg
7.	Gajbe	930	kg
8.	Tetrapak	12.350	kg
9.	Staklo	11.380	kg

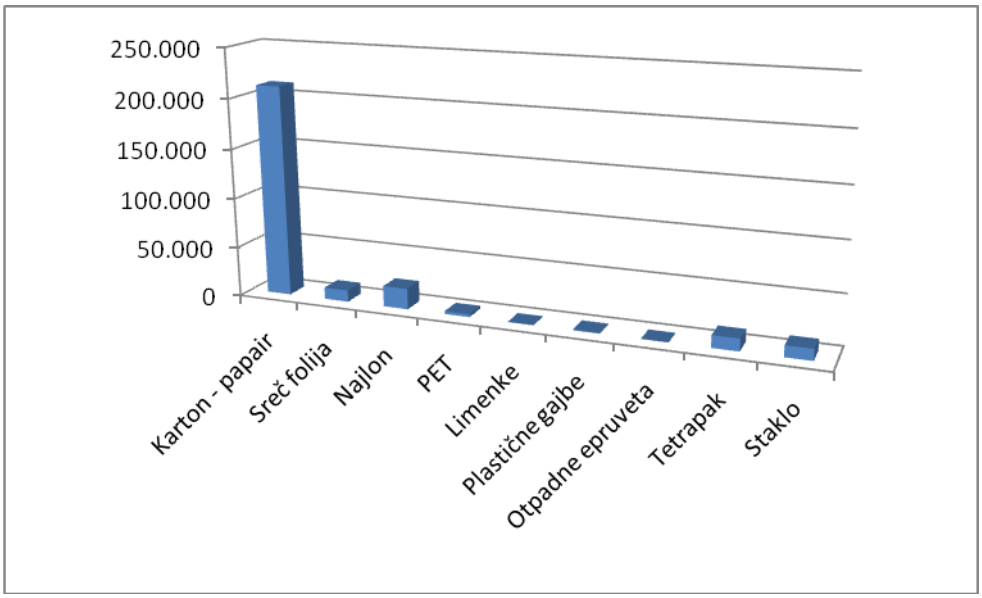

Može se reći da je u tekućoj godini ostvaren pozitivan trend rasta prikupljanja selektiranog korisnog otpada,odnosno prikupljeno je 27% više u odnosu na predhodnu godinu. Osim pomenutih aktivnosti na prikupljanju selektiranog otpada, u okviru ove djelatnosti obavljale su se i aktivnosti na saniranju ekološki neprihvatljivog otpada.

Izgradnjom objekta Reciklažnog dvorišta-poluotvorenog tipa za privremeni smještaj selektiranog otpada kojeg je Grad Bihać izgradio iz namjenskih sredstava Ministarstva za građenje,prostorno uređenje i zaštitu okoliša USK (ekološke naknade) s ciljem jačanja tehničkih kapaciteta Preduzeća,stvorena je pretpostavka za dalji razvoj ove organizacione jedinice.

Naredna faza je završetak objekta Reciklažnog dvorišta i opremanje istog transportnom trakom (reciklažni sto) za selektiranje otpada gdje će se djelomično pomiješani otpad razdvajati po vrsti,koji se onda privremeno skladište do isporuke prerađivaču takve vrste otpada.
Na ovaj način direktno se smanjuje količina otpada koja se trajno odlaže na samo odlagalište,a izdvojeni otpad vraća se kao sirovina.

Posebna pažnja se posvećuje edukaciji stanovništva o značaju pravilnog upravljanja otpadom,putem informacija o opasnostima,koje otpad predstavlja za životnu sredinu,kako b ise isti podstakli na odvojeno sakupljanje,smanjenje otpada i podršku procesu reciklaže.
Posude za sakupljanje otpada su postavljene u zajedničkom interesu stanovništva i preduzeća.
Odgovornim korištenjem,ova oprema se koristi duži vremenski period,čime se stvaraju i financijske uštede.
Sredstva se ulažu u modernizaciju komunalne mehanizacije i opreme,čime se unapređuje komunalna djelatnost.
Obzirom da ova djelatnost ima opštedruštveni značaj, daljnjim opremanjem i razvojem iste, u narednom periodu očekuju se i bolji rezultati.

Organizaciona jedinica Javna higijena i zelenilo

Planom i programom rada za održavanje zajedničke komunalne potrošnje, Operativnim programom radova zimskog održavanja (gradskih ulica, dijela javnih površina, lokalnih i nekategorisanih cesta na području Grada Bihaća) donesenim od strane JU "Zavod za prostorno uređenje" Bihać (u daljem tekstu: Zavod), kao i planom i programom Preduzeća za poslove individualne komunalne potrošnje, a pod nadzorom Zavoda, u toku poslovne 2017.godine, urađeni su slijedeći poslovi i radni zadaci :

- Javna komunalna higijena, koja podrazumijeva čišćenje i održavanje javnih saobraćajnih površina
- Održavanje i uređenje javnih zelenih površina;
- Održavanje i uređenje grobalja /grebalja;
- Održavanje prohodnosti javnih saobraćajnih površina u zimskom periodu
- Održavanje slivnika;
- Održavanje spomen obilježja, stratišta;
- Održavanje objekata i uređaja javne urbane opreme;
- Odvoz krupnog otpada
- Vanredne aktivnosti

Preduzeće kao izvođač radova, sve zadatke utvrđene Programom zajedničke komunalne potrošnje (u daljnjem tekstu ZKP-a) i Operativnim programom radova zimskog održavanja, prema investitoru izvršava sukladno ugovornom odnosu za poslovnu godinu.

U cilju efikasnosti u radu i realizaciji programa u što većem obimu, za sve poslove urađeni su dinamički planovi čije izvršenje prati investitor, kao nadzorni organ nad izvršenjem poslova.

1 . Tokom 2017.godine u ovoj oblasti urađeno je slijedeće:
   - javne saobraćajne površine čišćene su i održavane ručno i mašinski ;
   - ručno metenje (dnevno 8.200 m^2) i kupljenje otpadaka (dnevno 25.000m^2) podijeljeno na (4) ZONE (I - IV) ;
   - mašinsko čišćenje (dnevno 50.000 m^2) podijeljeno na (7) ZONA - tokom cijele godine;
2. U dijelu koji se odnosi na javne zelene površine, ističemo da je tokom 2017.godine održavano 138.080 m^2 zelenih površina.
   Izvršeno je potpuno uklanjanje i orezivanje, dotrajalih i oštećenih stabala raznog drveća u ukupnoj količini od 100 komada .Košenje zelenih površina izvršeno je više puta godišnje, te je u cvjetne rasade tokom 2017.godine zasađeno 518 m^2 raznog sezonskog cvijeća.
3. Tokom 2017.god. na području Grada Bihaća održavano je i čišćeno 800 komada slivnika, odnosno uličnih rešetki.
4. U 2017.godini izvršeno je uklanjanje 368 leševa pasa lutalica i mačaka sa gradskih, prigradskih i ostalih urbanih sredina, te izvršen ukop na gradsku deponiju Gorjevac-Kruškovača.
5. Kod održavanja grobalja /mezarja, Programom ZKP-a akcenat je dat na odvoz otpada, kao i na košenje zelenih površina koja nisu pod nadzorom određenih MZ i drugih zajednica.
   Sa grobalja - mezarja koja su obuhvaćena programom, odveženo je otpada u slijedećim količinama:

1. Kontejner mali	V=1,1 m3	KOM	1.080
2. Kontejner veliki	V= 5 i 7 m3	KOM	32

6. Održavanje Spomen obilježja, odnosi se na održavanje "stratišta, mezaristana i grobalja – mezarja od kulturno historijskog značaja". Prema programu ZKP-a za 2017. godinu obuhvaćeno je održavanje grobalja - grebalja : jevrejsko, partizansko, spomen obilježje Garavice i jama Bezdana,čija je realizacija izvršena sa 100%.
7. Održavanje,popravak dječijih igrališta i ostali poslovi čišćenja, realizirani su aktivnostima koje su određene – održavanjem i uređenjem javne urbane opreme.
8. Odvoz krutog otpada obuhvata radne aktivnosti:

- Rad traktora 443 ES
- Rad radnika 774 ES

Tokom 2017.godine realizirana je nabavka tri plastenika, dva od 100m^2 i jedan cca 50m^2 te su isti postavljeni na zemljište koje je prethodno pripremljeno za njihovo postavljanje u krugu Reciklaže. Uzgoj cvijeća za potrebe Grada planiran je za narednu sezonu,što će svakako utjecati na rad i poslovne aktivnosti ove poslovne jedinice.

Zimsko održavanje prohodnosti javnih saobraćajnih površina u 2017.godini

U prvom tromjesječju 2017.godine visina sniježnog pokrivača bila je mala u odnosu na ranije godine, a u zadnja dva mjeseca 2017. godine snijega nije bilo uopšte. Zbog ovakvih vremenskih prilika došlo je do umanjenog angažovanja ljudi i sredstava.

U periodu zimskog održavanja javnih saobraćajnih površina tokom 2017.godine, angažirana su vozila za potrebe čišćenja gradskih ulica u dužini od 83,4 km, i trotoara u dužini od 20 km.

Za realizaciju ovih poslova tokom I,II,III,XI i XII 2017.god. angažirali smo slijedeća m/v i sredstva :

- 3 kamiona sa ralicom i posipačem soli,
- 2 vozila Unimog sa ralicom i posipačem soli,
- 1 utovarivač-kombinirka
- 2 komunalna traktora,
- 20 radnika u kontinuitetu na čišćenju i posipanju soli.
- 1 Avant mašina
- 2 sniježne freze
- 1 traktor Stayr

Učinak angažovanih sredstava je :

Kamion sa ralicom	ES	102,0
Unimog sa ralicom i posipačem	ES	251,5
Traktor sa ralicom i posipačem	ES	81,5
Radnici	ES	3.033,0
Skip	ES	99,0
Avant	ES	107,0
Traktor Stayer	ES	88,5
Samohodna fraza	ES	34,0

Organizaciona jedinica Pogrebna djelatnost

Površine zelenila na mezarju - groblju koje su se kosile u toku 2017.god. iznosile su 20.000 m².
Pored ovih poslova u dijelu koji se odnosi na održavanje mezarja - grobalja,rađeni su i slijedeći poslovi:

- čišćenje staza površine 4.885 m² (mašinski i ručno)
- čišćenje snijega i sprečavanje poledice sa svih pristupnih staza (mašinsko i ručno)
- zamjena dotrajalih vrtnih slavina
- odvoz otpada kontejnerom - 195 odvoza (195 malih kontejnera 1100 l)
- po zahtjevu naručilaca, pogrebne usluge davane su na gradskom mezarju - groblju "Humci" i ostalim mezarjima - grobljima na području Grada Bihaća
- broj datih usluga iznosi 800,a treba istaći postignutu kvalitetu i zadovoljstvo naručilaca, uz znatno niže cijene pogrebne opreme u odnosu na ostale davaoce pogrebnih usluga
- izgradnja mezarnih – grobnih mjesta i izgradnja grobnica po zahtjevima naručilaca.

Posebno treba naglasiti da je u 2017.godini završeno asfaltiranje staza povšine 1.053 m^2.
U predhodnom periodu je nastavljeno s praksom izgradnje mezarnih-grobnih mjesta i izgradnjom grobnica po zahtjevima naručilaca.
U 2017.godini izgrađeno je 8 duplih grobnica i 3 grobnice za jedno mjesto. Izgradnja duplih grobnica na istom nivou kao i prošle godine i izgradnja 3 grobnice za jedno grobno mjesto potvrđuje da su naše usluge prepoznate kod korisnika kao kvalitetne i cjenovno prihvatljive.

Organizaciona jedinica Tržnica i pijaca

Usluge tržnice i pijace tokom 2017.godine obavljale su se na prostoru Gradske tržnice i pijace u ulici Hadžiabdića mahala.
Pijačnim redom uređen je način pružanja usluge tržnice na malo-pijace i to: korisnik usluge,davalac usluge,proizvodi koje je dozvoljeno prodavati na pijaci,šematski raspored prodajnih mjesta na pijaci,vrijeme dostave proizvoda na tržnicu-pijacu,čišćenje i odvoženje otpada,naknade za korištenje usluge tržnice na malo-pijace,održavanje i čišćenje pijace,radno vrijeme pijace i drugi elementi neophodni za rad pijace.
U toku 2017.godine naplata naših usluga vršena je po cjenovniku, a u odnosu na predhodni period nisu povećane cijene usluge,već su zadržane na postojećem nivou za dnevni zakup tržno-pijačnih usluga na zelenim pijacama,za korištenje pijačnog prostora za prodaju proizvoda kućne radinosti,konfekcije,zanatskih i drugih proizvoda, kao i cijene za ostale naknade.
Prihodi u ovoj poslovnoj jedinici ostvaruju se od iznajmljivanja pijačnih tezgi,iznajmljivanja zaštitne ograde i zakupa jednog poslovnog prostora.
I pored angažiranosti Preduzeća na poboljšanju kvaliteta usluga,trend smanjenja broja korisnika usluga od zakupa na tržici i pijacama se nastavlja i u ovoj godini.
Prosječan broj korisnika za jedan dan kretao se od 23 do 39 korisnika pijačnih usluga, sa prosječnom dnevnom realizacijom od 166 KM.
Padu broja korisnika usluga pijace i tržnice, osim problema koji su evidentni ranijih godina (odlazak građana u velike tržne centre) je i obaveza korisnika naših usluga da imaju pribavljeno odobrenje nadležnog organa uprave, tj da registruju djelatnost trgovine na malo.

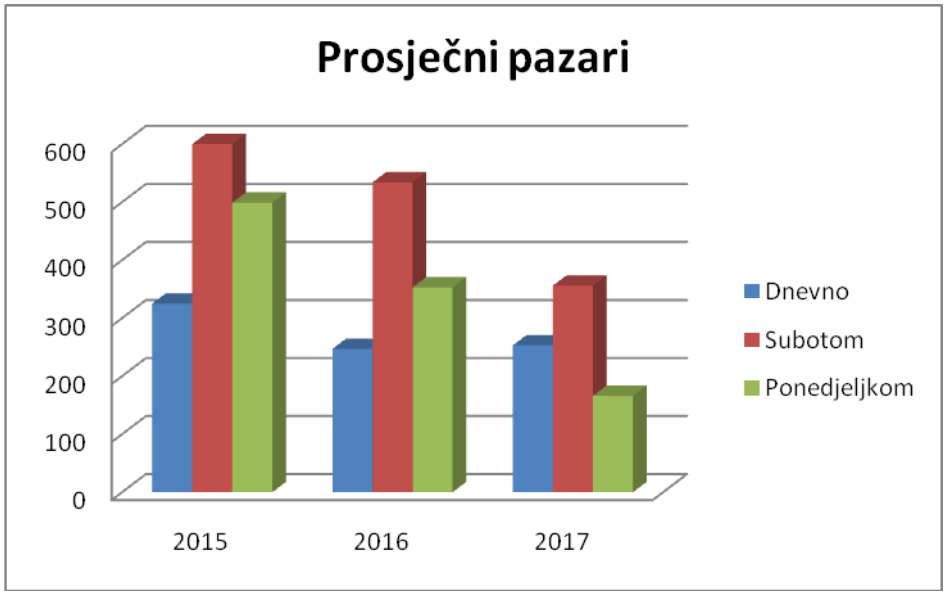

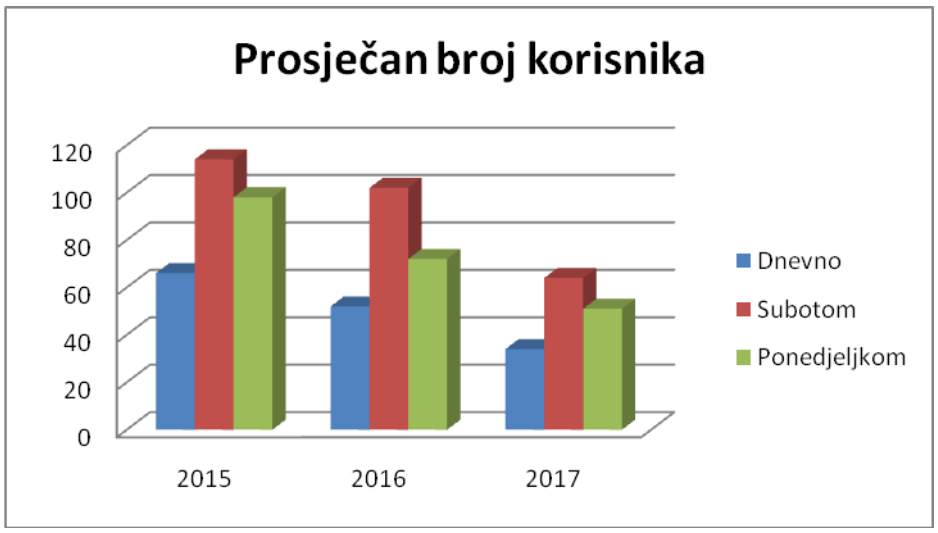

Stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjoj trgovini koji je objavljen u Službenim novinama FBiH u oktobru 2017.godine,s tim da je ostavljen rok od 60 dana za prilagođavanje novim zahtjevima,odmah se pristupilo ispunjavanju odredbi navedenog Zakona kojim je propisana obaveza pružaoca usluga iznajmljivanja prodajnog prostora,a to su pijace i tržnice koje nude stolove i štandove.
Aktivnosti koje su provedene su izrada Cjenovnika usluga korištenja prostora tržnice na malo(pijaca) u skladu sa Odlukom o načinu formiranja cijena komunalnih proizvoda i usluga individualne komunalne potrošnje. Nakon što je usvojen od strane organa upravljanja Preduzeća isti je proslijeđen Osnivaču na razmatranje i usvajanje,te je isti i usvojen.
Pored navedene aktivnosti pristupilo se i zaključivanju Ugovora o iznajmljivanju prodajnog mjesta isključivo s licem koje ima status registriranog trgovca ili proizvođača koji žele prodavati svoje proizvode,kao i vođenju Registra zaključenih ugovora o iznajmljivanju.

Jedan od projekata koji je dijelom realiziran krajem 2017.godine (izgradnja sajamskih drvenih kućica) i koji će utjecati na porast prihoda u ovoj poslovnoj jedinici i u narednim periodima jeste prihvaćanje inicijative od strane gradskih službi Grada Bihaća za uključivanje u organiziranje manifestacija

(novogodišnji praznici,sajmovi i razne druge manifestacije) u cilju obogaćivanja turističke ponude Grada,na način da se postave sajamske/ugostiteljske drvene kućice koje služe za iznajmljivanje ugostiteljima ,obrtnicima i svim ostalim privrednicima.

Organizaciona jedinica Parkirališta

Organizaciona jedinica Parkirališta svoje prihode ostvaruje od pružanja usluge parkiranja na području grada Bihaća uz naplatu na javnim parkiralištima na lokacijama Trg-rampa i u nultoj,I,II,III zoni i od usluga korištenja parking površine namijenjene za parkiranje vozila stanara u objektima kolektivnog stanovanja,kao i davanjem parkinga u zakup javnim ustanovama, pravnim i fizičkim licima, zaključavanjem nepravilno parkiranih motornih vozila lisicama.
U nultoj zoni imamo tri parkirališta i Trg-rampu. U I zoni je sedam parkirališta, u II zoni je pet parkirališta i u III zoni imamo jedno parkiralište.

Tokom 2017.godine na parkinzima su se obavljale ustaljene radne aktivnosi vezane za realizaciju usluga sa parking - automata i rampi.
Usluge m parkinga,tokom 2017.godine su kontinuirano bile na raspolaganju korisnicima i aktivno su se koristile. Mjesečni prihod uplata za korištenje parking mjesta putem SMS-a iznosio je u prosjeku 3.359 KM.Godišnji prihod od usluge m-parkinga povečan je u odnosu na 2016.godinu za 5,97%.

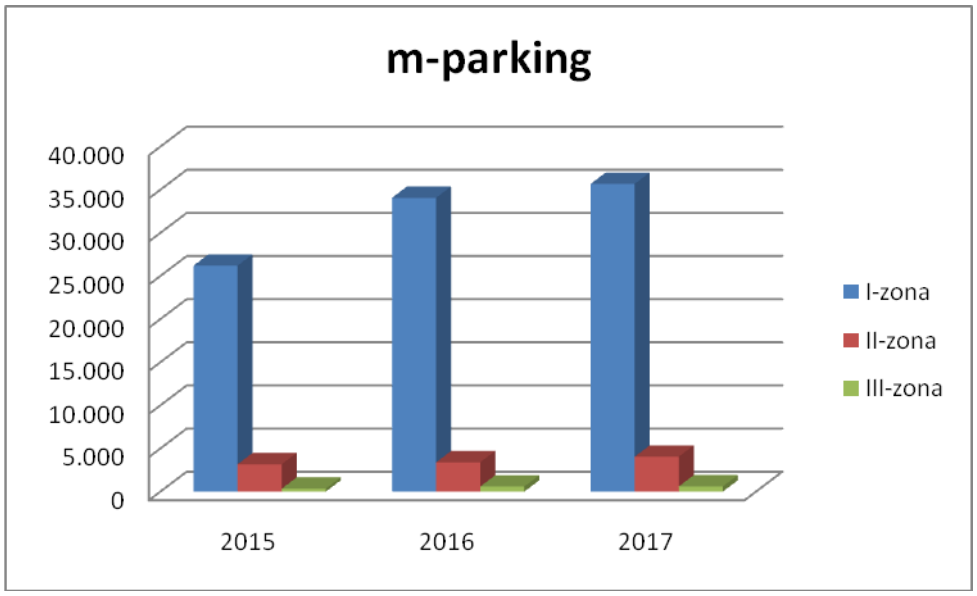

Rad specijalnih naprava za blokiranje vozila - "lisice" u 2017.godini, količinski je ostvaren sa :

- broj naplaćenih deblokada "lisicama" na javnim parkiralištima je 830;
- broj naplaćenih deblokada "lisicama" na parkiralištima kolektivnog stanovanja je 1760;
- broj naplaćenih odgoda plaćanja "lisicama" je 3 ;
- broj prekršajnih prijava je 43.

Prateći realizaciju u 2017.godini u odnosu na predhodnu godinu, evidentno je da je broj blokiranih vozila "lisicama" povećan na parkinzima kolektivnog stanovanja u odnosu na 2016.godinu, a broj blokiranih vozila na javnim parkiralištima ja niži u odnosu na 2016.godinu.Istovremeno je povečan naplata m – parkinga,a što je u direktnoj vezi sa smanjenjem broja naplate lisica na javim parkinzima.

3.2. Ostale odrednice

Ostale odrednice poslovne politike koju je provodila Uprava Preduzeća u toku 2017. godine, obuhvaćene su detaljnije u narednim poglavljima ovog Izvještaja, a odnose se na:
naplatu potraživanja, poboljšanje kvaliteta usluga i aktivnosti na unapređenju istih, te primjenu već ustaljenih mjera za prevazilaženje ekonomske krize.

4. Ostvareni rezultati poslovanja

Ostvareni ukupan prihod u obračunskom periodu 2017. godine, iznosi: 4.473.400 KM, što je u odnosu na isti period prethodne godine, povećanje za 475.466 KM ili 11,89 %

Red/ br.	Pozicija	Tekuća godina		Prethodna godina		INDEKS 2/4*100
		Iznos KM	%	Iznos KM	%	
	1	2	3	4	5	6
1.	POSLOVNI PRIHODI	4.014.642	89,74	3.927.888	98,25	102,21
2.	FINANSIJSKI PRIHODI	6.114	0,14	3.943	0,10	155,06
3.	OSTALI PRIHODI	452.644	10,12	66.103	1,65	684,76
4.	**UKUPNO PRIHODI**	**4.473.400**	100,00	**3.997.934**	100,00	111,89

Uporedni pregled ukupnog prihoda 2017. i 2016 godine

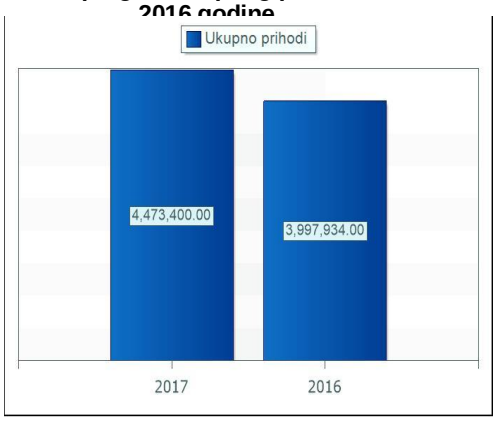

Pregled strukture ukupnih prihoda 2017.godine

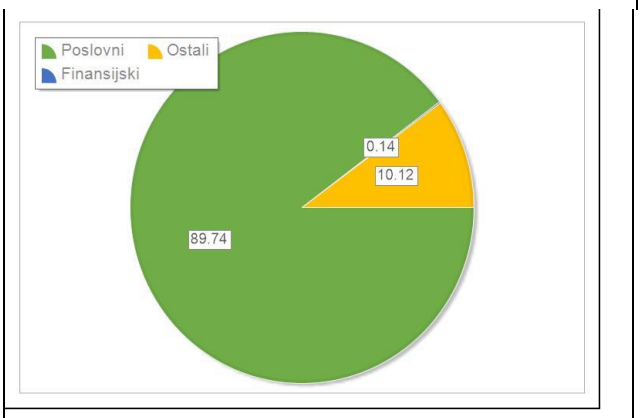

Ukupni poslovni prihodi za 2017.godinu iznose 4.014.642 KM i ostvareni su na višem nivou za 2,21% u odnosu na poslovne prihode u 2016.godini.

Poslovni prihodi sastoje se od:

- prodaje roba u iznosu od 30.898 KM koje učestvuju u poslovnim prihodima sa 0,77%
- prihoda od pruženih usluga u iznosu od 3.846.021 KM, te učestvuju u poslovnim prihodima sa 95,8%
- ostali poslovni prihodi koje čini: tekući prihod po osnovu donacija i prenos sa odloženih prihoda po osnovu donacija, zatim prihodi iz namjenskih izvora finansiranja (refundacija bolovanja i poticaj zapošljavanju), zatim prihodi od zakupa (objekta), te ostali prihodi po drugim osnovama, što ukupno iznosi 137.723 KM, te sa 3,43% učestvuju u poslovnim prihodima Preduzeća.

Ostvareni ukupni rashodi u obračunskom periodu 2017 godine, iznosi: 4.295.157,KM, što je u odnosu na isti period prethodne godine, povećanje za 361.258 KM ili 9,18 %.

Pregled strukture ostvarenih rashoda

R. br.	Pozicija	Tekuća godina		Prethodna godina		INDEKS 2/4*100
		Iznos KM	%	Iznos KM	%	
1	1	2	3	4	5	6
1.	POSLOVNI RASHODI	3.634.993	84,63	3.330.119	84,65	109,16
2.	FINANSIJSKI RASHODI	16.646	0,39	24.674	0,63	67,46
3.	OSTALI RASHODI	643.518	14,98	579.106	14,72	111,12
4.	**UKUPNO RASHODI**	**4.295.157**	100,00	**3.933.899**	100,00	109,18

Uporedni pregled ukupnog rashoda 2017. i 2016.godine

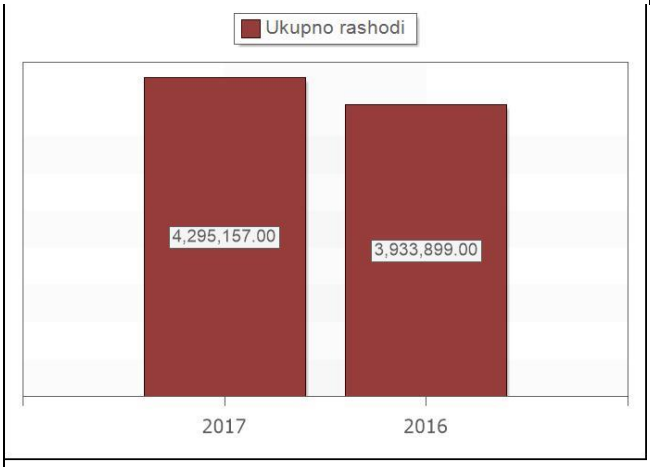

Pregled strukture ukupnih rashoda 2017.i 2016.godine

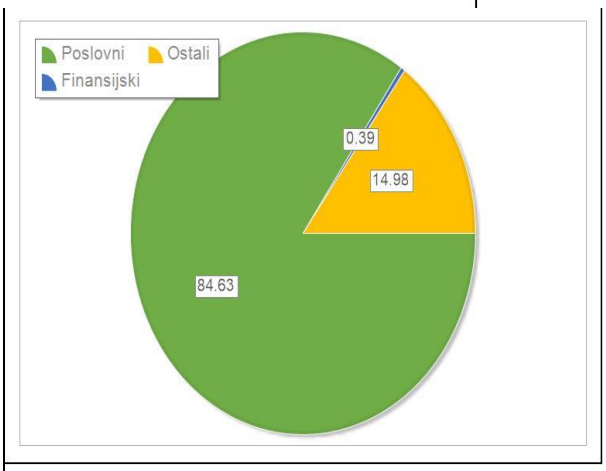

UKUPNI RASHODI **–** ostvareni su sa iznosom od 4.295.157 KM, te su u odnosu na predhodnu godinu ostvarili viši nivo kretanja za 9,18%, a u odnosu na plan ostvareni su na višem nivou za 7,97%.

Ukupni poslovni rashodi za 2017.godinu iznose 3.634.993 KM i viši su za 9,16% u odnosu na poslovne rashode ostvarene u 2016.godini.
Najznačajnije učešće u poslovnim rashodima čine :

- plaće i ostala materijalna primanja zaposlenih u iznosu od 2.791.529 KM i u poslovnim rashodima učestvuju sa 76,80%,
- materijalni troškovi u visini od 409.809 KM i učešćem od 11.27%
- amortizacija u iznosu od 195.297 KM sa učešćem od 5,37%

Ostale poslovne rashode čine: nabavna vrijednost prodane robe; troškovi proizvodnih usluga (troškovi usluga održavnja sredstava,usluge kooperanata,grafičke usluge, troškovi zakupa, transportnih usluga, reklame i sponzorstva) i nematerijalni troškovi, što sve ukupno iznosi 238.358 KM sa učešćem 6,56%.

PROSJEČNA NETO PLAĆA **-** po radniku ostvarena je sa iznosom od 896 KM.
U odnosu na planiranu od 887 KM čini ostvarenje od 101%,a u poređenju sa predhodnom godinom ostvarila je rast za 8,87%.
U odnosu na prosječnu plaću FBiH od 860 KM, ostvarena je na višem nivou za 4%.
Troškovi plaća za 2017.godine iznosili su 2.419.827 KM, gdje su sadržane i plaće pripravnika koje učestvuju sa procentom od 3,60%.
Na ukupne neto plaće odnosi se 1.440.393 KM ili 59,52%, dok doprinosi i porez na plaću iznose 979.434 KM ili 40,48%.
U odnosu na isti period prethodne godine ukupni trošak plaća je veći i to 13,76% iz razloga usklađivanja najniže neto satnice u skladu sa Općim kolektivnim ugovorom,odnosno povećanja iste od

aprila tekuće godine sa 2,14 na 2,31 KM,kao i većeg prosječnog broja zaposlenih po stanju na kraju mjeseca 129 u tekućoj,a 126 u prethodnoj godini,kao i većeg prosječnog broja zaposlenih na osnovu sati rada u tekućoj godini 134,a u prethodnoj je bio 129.

KOEFICIJENT EKONOMIČNOSTI - odnosno pokrivenost prihoda nad rashodima, ostvaren je sa 1,041 te u odnosu na predhodnu godinu iskazan je na višem nivou za 2,44%,a u odnosu na planirani iskazan je na višem nivou za 3,17%.

KOEFICIJENT PRODUKTIVNOSTI - odnosno prihod po zaposlenom,ostvaren je u iznosu od 33.384 KM, te je za 7,72% viši od nivoa ostvarenog u predhodnoj godini, a u odnosu na planirani pokazatelj- tekući je iskazan na višem nivou za 7,23%.

KOEFICIJENT RENTABILNOSTI – bruto dobit po zaposlenom, ostvarena je u iznosu od 1.330 KM, te u poređenju sa ostvarenjem u 2016.godini i planirani pokazatelj bilježi značajniji rast..

4.1. Horizontalna analiza financijskih izvještaja

Horizontalna analiza bilansa uspjeha ze period 2015. do 2017.god.

OPIS	G O D I N A			% poveć.	% poveć.
	2015	2016	2017	2017/2016	2017/2015
Prihodi od prodaje robe	27.083	19.859	30.898	55,59	14,09
Prihodi od prod. učinaka	3.822.555	3.786.619	3.846.021	1,57	0,61
Ostali poslovni prihodi	114.893	121.410	137.723	13,44	19,87
Nab.vrijed.prod.robe	14.938	10.577	16.343	54,51	9,40
Materijalni troškovi	409.726	363.401	409.809	12,77	0,02
Trošk.zaposlenih	2.529.465	2.515.243	2.791.529	10,98	10,36
Amortizacija	239.676	198.251	195.297	(1,49)	(18,52)
Ostali rashodi	205.232	242.647	220.015	(9,33)	7,20
Dobit od poslovnih aktivnosti	**565.494**	**597.769**	**379.649**	(36,49)	(32,86)
Prihodi od kamata	541	1.039	1.104	6,26	104,06
Ostali financijski prihodi	4.462	2.904	5.010	72,52	12,28
Rashodi kamata	33.644	24.674	16.646	(32,54)	(50,52)
Gubitak od financ.aktivn.	**(28.641**)	**(20.731)**	**(10.532)**	(49,20)	(63,23)
Dobit od financ.aktivnosti	-	-	-	-	-
Dobici od prod.st.sred.	-	-	-	-	-
Napl.otpisana potraživanja	38.570	66.103	441.993	568,64	1.045,95
Otpis obaveza	-	-	10.651	-	-
Gubici od prodaje i rash.st.sredstava	11.016	619	954	54,12	(91,34)
Manjkovi	-	-	-	-	-
Ostali rashodi i gubici	387.766	578.487	642.564	11,08	65,71
Dobit po osn.ost.prih. i rashoda	-	-	-	-	-
Gubitak po osn.ost.prih. i rashoda	**(360.212)**	**(513.003)**	**(190.874)**	(62,79)	(47,01)
Dobit prije poreza	176.641	64.035	178.243	178,35	0,91
Porez na dobit	17.904	5.839	10.750	84,11	(39,96)
NETO DOBIT	**158.737**	**58.196**	**167.493**	187,81	5,52

Horizontalna analiza bilansa stanja za period 2015. do 2017.godine

OPIS	G O D I N A			% poveć.	% poveć.
	2015	2016	2017	2017/2016	2017/2015
AKTIVA					
STALNA SRED. I DUG.PLASMANI	**2.508.751**	**2.422.454**	**2.359.337**	**(2,61)**	**(5,96)**
Nekretnine,postrojenja,oprema	2.467.234	2.402.532	2.351.836	(2,11)	(4,68)
Ostala stalna materijalna sredstva	3.210	3.210	3.210	-	-
Dugoročna razgraničenja	38.307	16.712	4.291	(74,32)	(88,80)
TEKUĆA SREDSTVA	**1.931.640**	**1.859.589**	**2.095.261**	**12,67**	**8,47**
Zalihe	38.510	44.475	41.441	(6,82)	7,61
Potraživanja od prodaje	1.818.122	1.742.812	1.972.613	13,18	8,50
Druga kratkoročna potraživanja	26.725	29.495	55.851	89,35	108,98
Novac i novčani ekvivalenti	37.658	38.511	19.827	(48,52)	(47,35)
Aktivna vremenska razgraničenja	10.625	4.296	5.529	28,70	(47,96)
UKUPNO AKTIVA	**4.440.391**	**4.282.043**	**4.454.598**	**4,03**	**0,32**
PASIVA					
KAPITAL	**2.767.638**	**2.825.833**	**2.993.326**	**5,93**	**8,15**
Osnovni kapital	2.549.139	2.549.139	2.549.139	-	-
Statutarne i druge rezerve	29.879	109.247	138.345	26,63	363,01
Nerasp.dobit ranijih godina	29.883	109.251	138.349	26,63	362,97
Nerasp.dobit izvješt.godine	158.737	58.196	167.493	187,80	5,52
DUGOROČNA RAZGRANIČENJA	**490.587**	**539.117**	**575.317**	**6,71**	**17,27**
Dugoročna razgraničenja	490.587	539.117	575.317	6,71	17,27
DUGOROČNE OBAVEZE	**290.474**	**134.291**	**-**	**-**	**-**
Dugoročni krediti	290.474	134.291	-	-	-
Ost.dugor.obaveze	-	-	-	-	-
KRATKOROČNE OBAVEZE	**875.691**	**763.738**	**873.489**	**14,37**	**(0,25)**
Kratkoroč.financ.obaveze	239.111	217.183	234.291	7,88	(2,02)
Obaveze prema dobavlj.idr.obav.	257.945	249.572	269.488	7,98	4,47
Obaveze po osnovu plaća i nakn.	234.772	244.141	290.661	19,05	23,80
Dr. obav.,obav.za PDV,porez	143.863	52.482	79.049	50,62	(45,05)
PASIVNA VREM.RAZGRANIČENJA	**16.001**	**19.064**	**12.466**	(34,61)	(22,09)
Pasivna vremenska razgraničenja	16.001	19.064	12.466	(34,61)	(22,09)
UKUPNA PASIVA	**4.440.391**	**4.282.043**	**4.454.598**	**4,03**	**0,32**

4.2. Finansijski pokazatelji poslovanja za 2017. god.

B I L A N S U S P J E H A

	P O Z I C I J A	TEKUĆA GODINA 2017.	PRETHODNA GODINA 2016.	PLANIRANO 2017.	Index	
					17/16	17/PL
1	2	3	4	5	6	7
01.	POSLOVNI PRIHODI	4.014.642	3.927.888	3.945.853	102	102
02.	FINANSIJSKI PRIHODI	6.114	3.943	4.082	155	150
03.	OSTALI PRIHODI I DOBICI	452.644	66.103	66.306	684	683
	UKUPNI PRIHODI	**4.473.400**	**3.997.934**	**4.016.241**	**112**	**111**
06.	POSLOVNI RASHODI	3.634.993	3.330.119	3.467.464	109	105
07.	FINANSIJSKI RASHODI	16.646	24.674	20.854	67	80
08.	OSTALI RASHODI I GUBICI	643.518	579.106	489.877	111	131
	UKUPNI RASHODI	**4.295.157**	**3.933.899**	**3.978.195**	**109**	**108**
	DOBIT POSLOVANJA	**178.243**	**64.035**	**38.046**	**278**	**468**
	POREZ NA DOBIT	10.750	5.839		184	
	NETO DOBIT PERIODA	167.493	58.196		**288**	

OSTALI POKAZATELJI

1.	BR.RADN. NA BAZI SATI RADA	134	129	129	98	98
2.	PROSJ.BR.RAD. PO MJES. EVIDENC.	129	126		98	
3.	PROSJ. BRUTO PLAĆA PO ZAPOSL.	1.505	1.374	1.382	109	99
4.	PROSJ. NETO PLAĆA PO ZAPOSL.	896	823	887	109	99
5.	PRIHOD PO ZAPOSLENOM - PRODUKTIVNOST	33.384	30.992	31.134	108	108%
6.	PRIHODI PREMA RASHODIMA - EKONOMIČNOST	1,041	1,0162	1,009	102%	103%
7.	DOBIT PO ZAPOSLENOM - RENTABILNOST	1.330	496	295	268%	451%

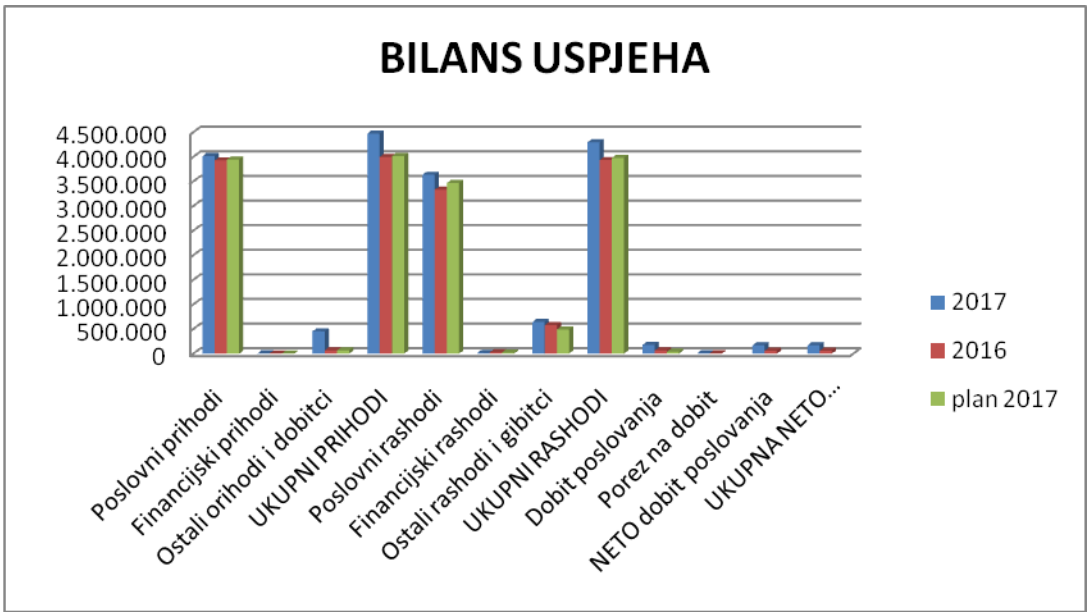

4.3. Ostvareni prihodi

Ostvareni ukupan prihod Preduzeća za 2017.godinu iznosi 4.473.400 KM,a proistekao je iz slijedeće realizacije:

- vrijednosti komunalnih usluga 85,98%
- vrijednosti od prodaje robe 0,69%
- ostali poslovni i financ.prihodi i dobici 13,33%

REALIZACIJA PLANIRANIH PRIHODA I – XII 2017.

N A Z I V P R I H O D A	Plan 2017.	Ostvareno 2017.	Ostvareno 2016.	Index OST./PL	Index 17/16
60 Prih.od prodaje robe-pogrebna oprema	19.724	28.099	19.859	142	141
60 Prihod od prodaje- posude za smeće		2.799			
61 Prih.usluga odvoza-Domaćinstva	1.401.087	1.404.774	1.393.935	100	101
61 " " -Privr.i obrtnici	823.525	836.818	828.122	102	101
61 Prih.usluga – Reciklaža (korisni otpad)	75.716	67.308	70.108	89	96
61 Prih.usluga – Jav.higij.i zelenila	512.090	574.367	510.592	112	112
61 Prih.usluga – Tržnica i pijaca	78.548	52.357	77.770	67	67
61 Prih.usluga – Parkirališta	694.468	679.048	689.572	98	98
61 Prih.usluga – Pogrebna djelat.	220.201	231.349	216.520	105	107
60/61 Prihodi od prod.robe i učinaka	**3.825.359**	**3.876.919**	**3.806.478**	**101**	**102**
651 Prihodi od zakupa	13.613	14.830	13.703	109	108
652 Tekući prihod od donacija		2.010	1.119		180
652 Prihodi od donacija	53.907	52.251	53.972	97	97
655 Prih.iz namjen.izvora fin.(subv.bolov.)	50.651	66.097	49.564	130	133
659 Ostali prihodi po drugim osnovama	2.323	2.535	3.052	109	83
65 Ostali poslovni prihodi	**120.494**	**137.723**	**121.410**	**114**	**113**
661 Prihodi od kamata	1.081	1.104	1.039	102	106
669 Ostali fin.prihodi (napl.sud.troškovi)	3.001	5.010	2.904	167	173
66 Finansijski prihodi	**4.082**	**6.114**	**3.943**	**150**	**155**
677 Naplaćena otpisana potr.od kupaca	66.306	441.993	66.103	667	669
679 Otpisane obaveze prema dobavljačima		10.651			
67 Ostali prihodi i dobici	**66.306**	**452.644**	**66.103**	**683**	**685**
U K U P N I P R I H O D I :	**4.016.241**	**4.473.400**	**3.997.934**	**111**	**112**

Ukupni prihodi na nivou Preduzeća za poslovanje u 2017.godini ostvareni su sa 111,38% u odnosu na plan, a u odnosu na prethodnu godinu ostvareni su sa 111,89% .

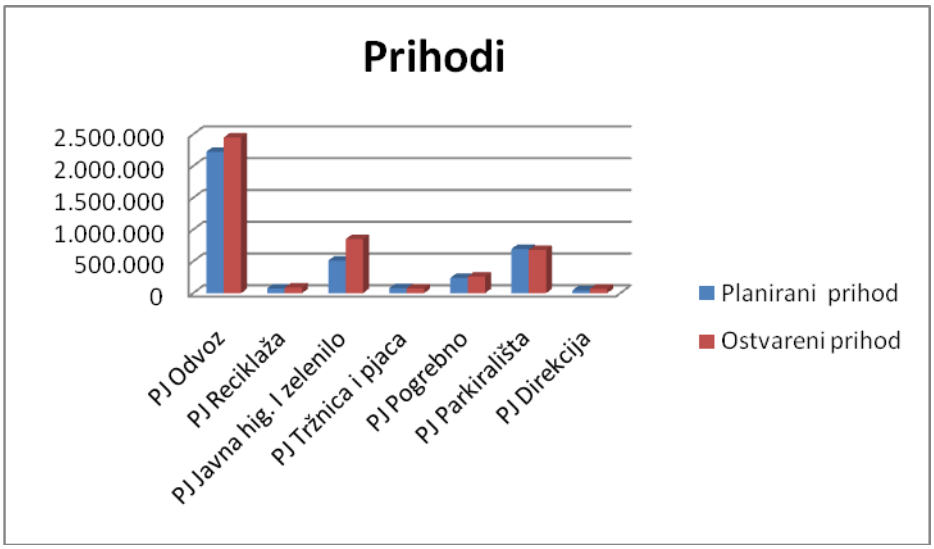

Prema izvršenoj realizaciji prihoda po ***osnovu fakturisanih usluga***

Prihodi iz djelatnosti *"Odvoz" ostvarili su 50.11%* ukupnih prihoda Preduzeća,od čega sama domaćinstva učestvuju sa 31,40%,a privreda i obrtnici sa 18,71%.
Slijedi prihod iz djelatnosti"*Javna higijena i zelenilo"* koji u ukupnim prihodima učestvuje sa 12,84%,a djelatnost "***Reciklaže"*** sa 1,5%.
Prihodi sa gotovinskom naplatom u ukupnim prihodima preduzeća učestvuju sa 21,53%, od čega usluge iz djelatnosti *"Parkirališta" čine 15,19%* ukupnih prihoda, *usluge* iz "*Pogrebne djelatnosti" 5,17%* ukupnog prihoda*, dok* realizacija od zakupa poslovnog prostora na "*Pijaci i tržnici*" čini *1,17%* ukupnog prihoda.
Prihodi od prodaje robe (kante i pogr.oprema) u ukupnom prihodu učestvuju sa 0,69%.

- ***ostali poslovni prihodi*** : zakupi, prihodi iz donacija, prihodi iz namjenskih izvora finansiranja-refundacije bolovanja, subvencije, poticaji te ostali prihodi po drugim osnovama;

Ostali prihodi učestvuju sa 13,33% a čine ih:
U ostalim poslovnim prihodima najznačajnije pozicije su prihodi po osnovu prenosa sa odloženih prihoda po osnovu donacija primljenih u stalnim sredstvima koji se iskazuju kao odloženi prihod,a u narednim periodima se prenose na prihod u visini amortizacije i drugih rashoda koji nastanu u periodu korištenja doniranih sredstava. Prihodi po osnovu prenosa sa odloženih prihoda su u tekućem periodu na nivou prethodnog perioda.
U ostalim poslovnim prihodima značajne su i pozicije prihoda od zakupa koji su na razini prethodne godine za zakup poslovnog prostora gradske tržnice,prihodi po osnovu zakupa pijačnog štanda, a ostvareni su i prihodi po osnovu zakupa prostora u zgradi direkcije – arhivski prostor, zatim refundacija bolovanja i poticaj zapošljavanju su veći za 33% u odnosu na 2016.godinu.

- ***finansijski prihodi*** : prihod od kamata i naplaćeni sudski troškovi; te *ostali prihodi i dobici:* naplaćena otpisana potraživanja od kupaca u 2017 godini su na visokom nivou radi uplate dijela duga JP “Zavoda za prostorno uređenje“ Bihać

Realizirai i planirani prihodi od roba i usluga

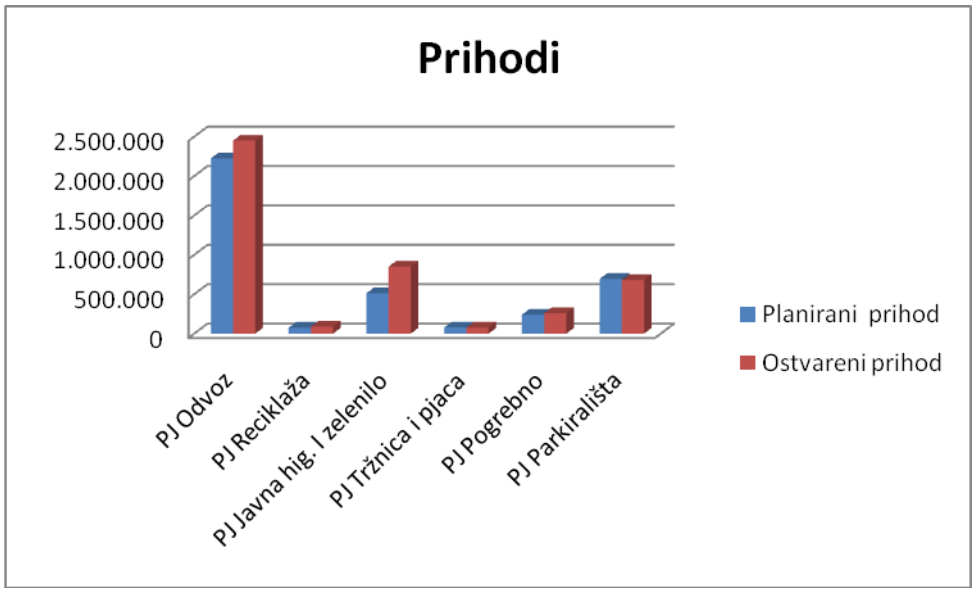

Prihodi iz djelatnosti **Odvoza smeća** čine usluge prikupljanja, odvoza i deponovanja smeća. Realizacija ovih prihoda u poslovanju za 2017. godinu kretala se oko planiranih vrijednosti, sa primjenom važećih cijena usluga po kategorijama korisnika, koje su usvojene od strane GV-a.
U kategoriji korisnika – domaćinstva, u odnosu na plan prihodi su ostvareni 100%.
U kategoriji privreda i obrtnici, prihodi su ostvarili plan sa 102%, a čine ih prihodi od redovnog odvoza smeća i odvoza po ugovorima i narudžbama.
Stavljajući u odnos ostvarenje prihoda usluga odvoza smeća sa istim periodom predhodne godine, evidentan je porast prihoda u kategoriji domaćinstva za 1%,a u kategoriji privreda i obrtnici prihodi su također ostvarili rast od 1%.
Prihodi u djelatnosti **Reciklaža** realizirani su dijelom od prikupljanja i selektiranja korisnog otpada u svrhu recikliranja. Prihodi od prodaje roba i učinaka ove djelatnosti za 2017.godinu ostvareni su sa 89% u odnosu na plan,dok su u odnosu na realizaciju predhodne godine ostvarili niži nivo od 4%. Poznato je da je ova djelatnost vezana za ekologiju, te je potrebno posvetiti poseban značaj za unapređenje i razvoj procesa prikupljanja i selektiranja korisnog otpada u svrhu recikliranja,a time ujedno i smanjenju zagađenja okoliša.
Prihodi djelatnosti **Javna higijena i zelenilo** u 2017. godini, u odnosu na plan ostvareni su sa 112%. Plan prihoda ove djelatnosti preuzet je iz Programa zajedničke komunalne potrošnje ZKP-a kojeg je sačinio JU "Zavod za prostorno uređenje" d.o.o. Bihać te je isti odobren kroz budžetska sredstva od strane Gradskog vijeća.
Sagledavanjem realizacije u poslovanju za 2017.godinu,može se reći da su prema Programu ZKP-a radne aktivnosti u potpunosti realizirane (Javna higijena i zelenila, te ostala održavanja) sa 100%, dok su ostali poslovi realizirani sa 70% u odnosu na ugovorene vrijednosti.
Prihod od zimske službe ostvaren je ispod planiranih vrijednosti i to 16%, obzirom da su vremenski uvjeti koji su se odvijali u tom periodu utjecali na nivo realizacije istih.
U ovoj djelatnosti, poznato je iz predhodnih izvještaja da nivo cijena izvršenih usluga ne prati porast troškova, tako da ova djelatnost konstantno posluje sa gubitkom.

Prihodi od djelatnosti **Parkirališta** u odnosu na plan ostvareni su 98%,kao i u odnosu na ostvarenje u 2016.godini.
Ostvarena realizacija od samih parkirališta bilježi niži nivo prihoda u odnosu na prethodnu godinu za 1%,a realizacija po osnovu deblokada nepropisno parkiranih vozila - lisicama plan je izvršila na nižem nivou za 2%,a u odnosu na prethodnu godinu prihodi su manji za 5,32%,a prihodi od izdavanja vinjeta su manji za 3,04%.
Po strukturi realizacije prihoda u ovoj djelatnosti, parkirališta čine najznačajniji prihod od 91%. U okviru ove djelatnosti može se reći da su se tokom godine odvijale sve uobičajene radne aktivnosti, koje su se odnosile na: kontrole naplate na parkinzima i na naplatnim rampama, u zimskom i ljetnom radnom vremenu, a sve prema Odluci o javnim parkiralištima na području grada Bihaća ("Sl.glasnik grada Bihaća" 1/15). Zaključkom GV-a od 29.05.2015.god. ("Sl.glasnik grada Bihaća" 5/15) regulisane su i cijene usluga na javnim parkiralištima prema utvrđenim zonama.
Prihod ostvaren od "blokiranja vozila – lisicama" u strukturi prihoda PJ-e učestvuje sa 9%. U odnosu na planirane, ovi prihodi su ostvareni na nešto nižem nivu, odnosno za 2%. Ovdje također treba napomenuti da je gore navedena Odluka regulisala i cijene usluga za deblokadu vozila, obzirom na način izmirenja istih.
Pad prihoda ove organizacione jedinice u odnosu na prethodni period,jednim dijelom je i zbog izgradnje sistema za odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda u gradu Bihaću,jer je zbog izvođenja radova na pomenutom sistemu, pojedini javni parkinzi nisu bili u funkciji tokom godine.

Prihodi od usluge **Tržnice i pijace** u odnosu na plan - ostvareni su na nižem nivou za 33%, a u odnosu na predhodnu godine na nižem nivou su za 32%.
Vidljivo je opadanje nivoa prihoda u ovoj djelatnosti iz već poznatih razloga, koji su naglašeni još u predhodnim izvještajima, a odnose se na neuređenost pijačnog prostora i opadanje interesa potrošača za kupovinu na istima. Stoga su se poduzele određene aktivnosti na uređenju pijačnog prostora.

Prihodi u organizacionoj jedinici **Pogrebna djelatnost** ostvareni su iznad planiranih za 5%,a u odnosu na predhodnu godinu, prihod od pogrebnih usluga bilježi rast od 7%.
I u ovoj jedinici prodaja usluga i učinka predstavlja osnovni prihod.

Sagledavajući realizaciju prihoda, vidljivo je da su prihodi na nivou Preduzeća ostvareni na nivou višem od planiranih, a također i prihodi od prodaje robe i učinaka. Kod prihoda od prodaje usluga u djelatnostima sa iskazanim negativnim poslovanjem može se reći, da prihod Javne higijene i zelenila

ovisi od izdvojenih budžetskih sredstava na osnovu Programa ZKP-a (kojeg donosi Zavod), gdje su cijene usluga zaleđene već duži niz godina. U djelatnosti Tržnice i pijace, uređenjem pijačnog prostora i suterena Gradske tržnice, smatramo da ćemo podstaći interes kupaca, te povećati nivo realizacije ove djelatnosti. U djelatnosti Reciklaža, u narednoj godini predviđa se završetak novog reciklažnog dvorišta i opremanje istog transportnom trakom (reciklažni sto) za selektiranje otpada, te je potrebno dalje investirati u opremu, kako bi se ova djelatnosti podigla na viši nivo za opštu dobrobit,koja se ogleda u smanjenju zagađenja našeg okruženja.

4.4. Ostvareni rashodi

Ukupni rashodi Preduzeća za 2017.godinu ostvareni su u iznosu od 4.295.157 KM, od čega

- poslovni rashodi čine 85%
- finansijski i ostali rashodi i gubici 15%.

REALIZACIJA PLANIRANIH RASHODA I – XII 2017.

N A Z I V T R O Š K A	PLAN I-XII 2017	OSTVARENO I - XII 2017.	OSTVARENO I–XII 2016.	INDEX OST.17/PL	INDEX ´17 /´16
501 Nabavna vrijednost prodane robe	17.174	16.343	10.577	95%	155%
511 Utrošene sirovine i materijal	96.645	68.659	79.011	71%	87%
512 Utrošena energija i gorivo	250.480	282.163	238.552	113%	118%
513 Utrošeni rezervni dijelovi	40.629	30.251	33.854	74%	89%
514 Otpis sitnog invent.ambal. i auto guma	25.973	28.735	11.985	111%	240%
520 Troškovi plaća	2.138.909	2.419.827	2.127.154	113%	114%
523 Troškovi službenih putovanja zaposlenih	4.040	5.104	3.673	126%	139%
524 Tr.ost.primanja, naknada i mat.prava zap.	316.543	357.474	378.244	113%	95%
527 Troš.nakn.članovima odbora,komisija i sl.	8.024	6.650	5.650	83%	118%
529 Troš.naknada ostalim fiz.licima		2.474	523		473%
530 Troš.usluga izrade i dorade učinaka	27.729	11.056	15.954	40%	69%
531 Troškovi transportnih usluga		202	315		64%
532 Troškovi usluga održavanja	153.606	63.158	91.932	41%	69%
533 Troškovi zakupa	3.500	4.771	3.386	136%	141%
535 Troškovi reklame i sponzorstva	8.400	6.536	8.023	78%	81%
540 Amortizacija do visine porezno prizn.rash	224.721	195.297	198.251	87%	99%
550 Troškovi neproizvodnih usluga	35.408	25.236	27.141	71%	93%
551 Troškovi reprezentacije	2.968	1.679	2.827	57%	59%
552 Troškovi premije osiguranja	22.231	13.693	14.103	62%	97%
553 Troškovi platnog prometa	2.717	3.059	2.664	113%	115%
554 Troš.poštanskih i telekomunikacijskih usl.	28.265	33.901	27.633	120%	123%
555 Tr.poreza,nakn.taksi i dr.dadž.na ter.posl	49.153	51.657	38.752	105%	133%
556 Troškovi članskih doprinosa i sl. obaveza	2.636	4.113	2.715	156%	151%
559 Ostali nematerijalni troškovi	7.713	2.956	7.201	38%	41%
561 Rashodi kamata	20.854	16.646	24.673	80%	67%
570 Gubici od prod.i rashodovanih sred.	11.115	954	619	9%	154%
578 Rashodi po osn.isprav.vrijed.i otpisa potr.	468.049	637.394	571.218	136%	112%
579 Rash.i gub.na zal.mat i robe i ostali rash	10.713	5.169	7.269	48%	71%
UKUPNI RASHODI	**3.978.195**	**4.295.157**	**3.933.899**	**108%**	**109%**

Ukupni rashodi Preduzeća ostvareni su 8% iznad planiranih,a u odnosu na rashode u prethodnoj godini ostvareni su na višem nivou od 9%.

Struktura rashoda i njihovo učešće u ukupnim rashodima Preduzeća:

1.Troškovi plaća ostvareni su u iznosu od 2.419.827 KM, u okviru kojih se vode i plaće za pripravnike koje iznose 87.062 KM. Troškovi plaća sa 56% učestvuju u ukupnim rashodima.

2. Troškovi ostalih primanja, naknada i materijalnih prava zaposlenih iznose 357.474 KM i sa 8% učestvuju u ukupnim rashodima. Ove troškove čine:naknada za topli obrok 241.143 KM; regres za godišnji odmor 52.890 KM; prijevoz radnika na posao i sa posla 33.090 KM ; otpremnine za penziju 5.627 KM; novčane pomoći u slučaju smrti zaposlenih ili člana porodice 12.705 KM, te ostale naknade sa 8.089 KM, a odnose se na naknade za rođenje djeteta, jubilarne i druge nagrade zaposlenim i kotizacije za seminare.

*3.Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja*iznose 637.394 KM te sa 15% učestvuju u ukupnim rashodima Preduzeća,a odnose se na otpise nenaplaćenih potraživanja od kupaca iskazanih po godišnjem popisu potraživanja za 2017.godinu,a isti je usvojen od strane organa upravljanja Preduzeća.

4.Utrošena energija i gorivo iznose 282.163 KM, te sa 6,5% učestvuju u rashodima. Po strukturi, utrošeno gorivo i mazivo veći su za 18% u odnosu na 2016.godinu i iznosi 265.989 KM, a utrošena električna energija učestvuje sa 16.174 KM.

5. Amortizacija iznosi 195.297 KM, te sa 4,5% učestvuje u ukupnim rashodima. Obračunava se po vremenskom - linearnom metodu, u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS 16).
6.Utrošene sirovine i materijal iznose 68.659 KM i sa 2% učestvuju u rashodima (obuhvataju: utrošeni kancelarijski materijal, utrošeni posipni i ostali potrošni materijal (održavanje deponije i dr.)

7. Ostali troškovi i rashodi sa 8% učestvuju u rashodima preduzeća, a čine ih :
Troškovi usluga održavanja u iznosu od 63.158 KM ili 1,5% učešća (obuhvataju troškove tekućeg i investicionog održavanja u iznosu od 30.180 KM koji su za 44% manji u odnosu na prethodni period,zatim održavanja transportnih sredstava, održavanje servera i ostale troškove usluga održavanja i zaštite u iznosu od 32.978 KM koji su za 15% manji u odnosu na 2016.godinu troškova); *Troškovi poreza, naknada, taksi i drugih dadžbina na teret pravnog lica* iznose 51.657 KM ili sa 1% učešća (sudske takse po postupcima, opća vodna naknada, posebna naknada od prirodnih i drugih nesreća, naknada za opće korisne funkcije šuma, porez na istaknutu firmu, te ostale poreze naknade i takse na teret pravnog lica); *Rashodi kamata* iznose 16.646 KM i sa 0,4% učešća (kamate po dugoročnim kreditima banaka); *Utrošeni rezervni dijelovi* iznose 30.251 KM ili 0,7%; *Troškovi poštanskih i telekomunikacijskih usluga* iznose 33.901 KM i učešćem 0,8%; *Troškovi neproizvodnih usluga* iznose 25.236 KM (komunalne usluge, troškovi advokatskih i notarskih usluga, troškovi revizije fin.izvještaja, troškovi tehničkog obezbjđenja objekta i troškovi implementacije sistema ISO 9001), te slijede ostali niži troškovi.

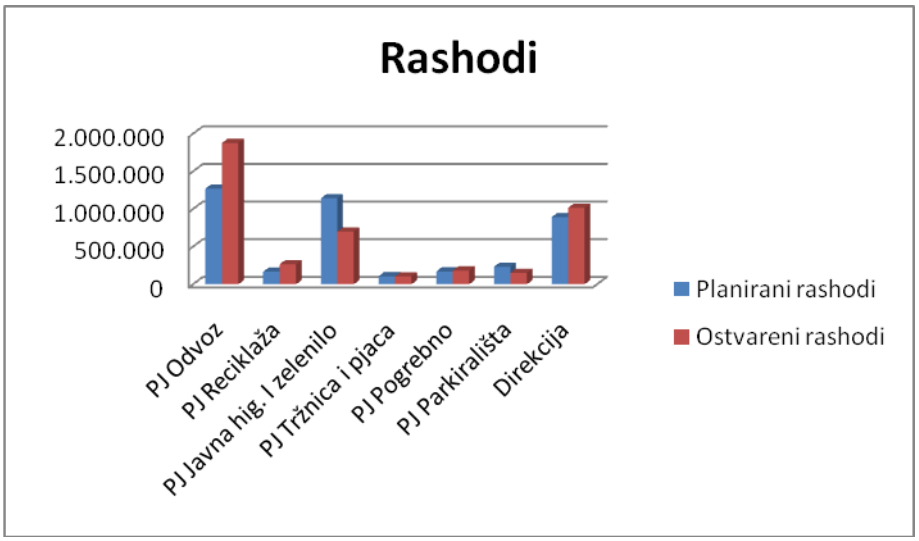

Sa aspekta opravdanosti kretanja - rashoda, može se konstatirati slijedeće:

- Troškovi plaća i ostalih primanja i materijalnih prava zaposlenika čine 65% rashoda.
Bruto plaće ostvarene su iznad planiranog nivoa za 13,13%, a u odnosu na predhodnu godinu porasle su za 13,76%. Plaće zaposlenicima isplaćivale su se u skladu sa pravilnikom bez umanjenja. Troškovi ostalih primanja, naknada i materijalnih prava zaposlenih ostvareni su iznad planiranih za 13%, a u odnosu na isti period predhodne godine niži su za 5%. Topli obrok i naknada za prijevoz zaposlenika na posao i sa posla čine 77% ovih troškova; regres za godišnji odmor 15%, a isplate prema Pravilniku o radu Preduzeća (otpremnine za penziju; novčane pomoći u slučaju smrti; novčana pomoć za rođenje djeteta; jubilarne nagrade) i druge naknade zaposlenima čine 8%.

Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja čine značajniju stavku u ukupnim rashodima Preduzeća, te stavljajući u odnos sa planiranim vidljivo je povećanje istih za 36%,a u odnosu na predhodnu godinu bilježe povećanje za 12%. Komisija za popis potraživanja na dan sastavljanja financijskog izvještaja preispitala je naplativost svih kratkoročnih potraživanja od kupaca i predložila putem Elaborata organima Upravljanja da se izvrši ispravka vrijednosti istih na teret rashoda preduzeća. Predložena potraživanja su u cijelosti utužena i izvršeno je knjigovodstveno usaglašavanje potraživanja i obaveza, (ispoštovan princip"opreznosti" uzet iz konteksta MRS, MSFI i Okvira za sastavljanje financijskih izvještaja), a kod utvrđivanja prijedloga korištene su i interne Računovodstvene politike, kojima je regulisano vrijeme rashoda nenaplaćenih potraživanja putem ispravke rijednosti i konačni otpis potraživanja.
Nadalje, ističemo da Preduzeće strogo vodi računa i o odredbama Zakona o porezu na dobit privrednih društava u FBiH, u smislu porezno priznatih rashoda.

Utrošena energija i gorivo također čine značajniju stavku rashoda, koji su u odnosu na plan ostvareni viši za 13% i u odnosu na isti period prošle godine imamo povečanje utroška električne energije,a jedan od razloga je i nestašice peleta na tržištu.
U odnosu na realizaciju ovih troškova u predhodnoj godini, kretanja su ostvarena na višem nivou za 18%.

Troškovi usluga održavanja čine 1,5% od ukupnog troška i ostvareni su na nižem nivou od planiranog za 59%, a u odnosu na 2016.godinu na nižem nivou od 31 %. U toku godine nije bilo većih kvarova na opremi.
Amortizacija je iskazana na nižem nivou od planirane za 13%, dok je u odnosu na predhodnu godinu na nižem nivou za 1%, obzirom na aktivirana stalna sredstva.

Utrošene sirovine i materijal u odnosu na plan, ostvarene su na nižem nivou za 29%. U odnosu na ostvarene u predhodnoj godni, vidljiv je niži nivo za 13%.
U strukturi ovih troškova, značajniji utrošak ostvaren je kod kategorije ostalih utrošenih sirovina i materijala koje proizilaze iz utrošenog posipnog materijala u Javnoj higijeni, zatim utrošak betona za usluge oivičenja i betonaže grobnih mjesta u Pogrebnoj djelatnosti, nasipanja pristupnog puta na deponiji u djelatnosti Odvoza, te slijede ostale djelatnosti sa sitnijim utroščima materijala. Kod iskazanog utrošenog kancelarijskog materijala, vidljivo je da su se provodile mjere uštede.

Analizom ostalih troškova, evidentno je da samo nekoliko kategorija troškova sa nižim vrijednostima, izvršeni su iznad planiranih vrijednosti, a imaju svoju opravdanost izdvajanja.
Utrošenih rezervnih dijelova, Troškovi reklame i sponzorstva - odnose se na sponzorstvo sporta i kulture u cilju pomoći,Troškovi neproizvodnih usluga (trošak implementacije ISO 9001,troškovi revizije financijskih izvještaja,komunalne usluge i sl).
Upoređujući ukupno ostvarene rashode sa rashodima predhodne godine, iskazan je nešto viši nivo ostvarenja. Unutar kategorija troškova evidentan je porast određenih troškova usljed povećanja i proširenja radnih aktivnosti, te ukazanih samih potreba za određenim vrstama usluga, tako da je došlo do porasta pojedinih troškova, što ima opravdan karekter izdvajanja.

Na kraju, sagledavajući ostvarene rashode u poslovanju za 2017. godinu može se konstatirati da su ostvareni iznad planiranih vrijednosti, ali u skladu sa povečanjem obima posla i prihoda opravdano je povečanje od 8%. Na one troškove gdje se moglo utjecati, Uprava Preduzeća je vodila računa o njihovim kretanjima, visini izdvajanja uz primjenu mjera kontrole, uštede i restrikcije, što se i odrazilo na nivo realizacije istih.Uprava preduzeća će nastaviti sa istom politikom uštede i strogom kontrolom svih kategorija troškova.

Prosječne plaće po radniku ostvarene u Poslovnim jedinicama za 2017. god.

	Organizaciona jedinica	Neto plaće radnika	Br.radnika na bazi ukalk.sati rada	Prosječna neto plaća po radniku
1.	ODVOZ	438.835	39	938
2.	RECIKLAŽA	126.859	12	705
3.	JAVNA HIGIJENA I ZELENILO	273.154	29	785
4.	TRŽNICA I PIJACA	40.306	4	840
5.	PARKIRALIŠTA	44.173	5	736
6.	POGREBNA DJELATNOST	68.616	7	817
7.	DIREKCIJA (+pripravnici)	448.450	35	1.068
	U K U P N O:	**1.440.393**	**134**	**896**

Tabele strukture prihoda i rashoda po poslovnim jedinicama date su o prilogu Izvještaja.

5. BILANS STANJA

Naredna tabela daje pregled Bilansa stanja Preduzeća, sa obrazloženom strukturom bilansnih pozicija aktive i pasive:

P O Z I C I J A	TEKUĆA GODINA 31.12.2017.		PRETHODNA GODINA 31.12.2016.		Index 2017/2016
AKTIVA					
A) STALNA SREDSTVA I DUG. PLASMANI	2.359.337	53%	2.422.454	57%	97%
I Nekretnine, postrojenja i oprema	2.351.836		2.402.532		98%
1. Zemljište	*400.438*		*400.438*		-
2. Građevinski objekti	*1.204.745*		*1.232.839*		*98%*
3. Postrojenja i oprema	*571.754*		*659.005*		*87%*
5. Av.i nekret.post.i oprema u pripr.	*174.899*		*110.250*		*159%*
II Ostala (specifična) stalna mat.sred.	3.210		3.210		-
III Dugoročna razgraničenja	4.291		16.712		26%
B) TEKUĆA SREDSTVA	2.095.261	47%	1.859.589	43%	113%
I Zalihe i sredstva namijenj.prodaji	41.441		44.475		93%
II Got., kratk.potraž. i kratk. plasmani	2.053.820		1.815.114		113%
1. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	*19.827*		*38.511*		*51%*
2. Kratkoročna potraživanja	*2.028.103*		*1.771.874*		*114%*
b) Kupci u zemlji	*1.972.613*		*1.742.812*		*113%*
e) Druga kratkoročna potraživanja	*55.490*		*29.062*		*191%*
3. Potraživanja za PDV	*361*		*433*		*83%*
4. Aktivna vremenska razgraničenja	*5.529*		*4.296*		*129%*
POSLOVNA AKTIVA	**4.454.598**	**100%**	**4.282.043**	**100%**	**104%**
PASIVA					
A) KAPITAL	2.993.326	67%	2.825.833	66%	106%
I Osnovni kapital	2.549.139		2.549.139		-
II Rezerve	138.345		109.247		127%
III Neraspoređena dobit ranijih godina	305.842		109.251		280%
IV Neraspoređena dobit izvješt.godine	167.493		58.196		288%
B) DUGOROČNA RAZGRANIČENJA	575.317	13%	539.117	13%	107%
C) DUGOROČNE OBAVEZE			134.291	3%	
1. Dugoročni krediti			*134.291*		
D) KRATKOROČNE OBAVEZE	873.489	20%	763.738	18%	114%
I Kratkoročne finansijske obaveze	234.291		217.183		108%

II Obaveze iz poslovanja	269.488		249.572		108%
1. Primljeni avansi, depoziti i kaucije	*1.523*		*1.523*		-
3. Dobavljači u zemlji	*262.275*		*239.395*		*110%*
4. Dobavljači u inostranstvu	*5.690*		*8.654*		*66%*
III Obav.po osn.plaća,nakn.i ost.prim. zaposlenih	290.661		244.141		119%
1. Obaveze po osnovu plaća i naknada plaća	*242.295*		*205.659*		*118%*
2. Obaveze za ostala primanja zaposlenih	*48.366*		*38.482*		*126%*
IV Druge obaveze	8.283		7.146		116%
V Obaveze za PDV	50.234		41.010		122%
VI Obaveze za ostale poreze i druge dadžbine	9.782		4.686		209%
VII Obaveze za porez na dobit	10.750		-		-
E) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	12.466		19.064		65%
POSLOVNA PASIVA	**4.454.598**	**100%**	**4.282.043**	**100%**	**104%**

STRUKTURU AKTIVE – Bilansa stanja sa 31.12.2017. godine čine:

A. STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLASMANI – u aktivi učestvuju sa 53%.

Nekretnine,postrojenja i oprema iznose 2.351.836 KM. Kategorija stalnih sredstava i dugoročnih plasmana je manja za 2,11 % u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu jer nije bilo značajnijih nabavki stalnih sredstava.
U toku 2017.godine nabavljena su osnovna sredstva u ukupnom iznosu od 150.961 KM i to 9 drvenih sajamskih kućica u vrijednosti od 11.732 KM od toga aktivirano je 5,a u pripremi su 4 sajamske drvene kućice, zatim kancelarijska oprema (računari,printeri,server za parking rampu i klima) u vrijednosti od 12.187 KM,od ostale opreme nabavljene su kosilice,kompresor,agregat,hvatač za pse u vrijednosti od 3.979 KM od kancelarijskog namještaja nabavljene su stolice i kompjuterski stol u vrijednosti od 391 KM,dok je za organizacinu jedinicu javna higijena nabavljeno polovno teretno motorno vozilo samoistovarivač/kiper u vrijednosti od 40.000 KM,što su sve i aktivirana sredstva,dok su sredstva u pripremi elektro radovi na objektu za reciklažno dvorište u iznosu od 3.652 KM na izgrađenom objektu poluotvorenog tipa reciklažno dvorište iz sredstava Grada Bihaća u skladu sa Izjavom o partnerstvu potpisanom između Grada Bihaća i JKP"Komrad" d.o.o. Bihać koji daje potporu javnom komunalnom preduzeću putem donacija materijalne imovine, a koju nabavlja iz namjenskih sredstava Ministarstva za građenje,prostorno uređenje i zaštitu okoliša USK-a,ekološke naknade.
Projekti se realiziraju u sklopu strateškog opredjeljenja grada Bihaća za stvaranje uslova za implementaciju prioritetnih projekata lokalnog upravljanja životnom sredinom, a u cilju jačanja kapaciteta JKP"Komrad" d.o.o. Bihać za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada i smanjenja količine otpada za konačno odlaganje.
Za reciklažno dvorište nabavljen je i reciklažni sto-transportna linija u vrijednosti od 52.800 KM za selektiranje otpada iz sredstava Fonda za zaštitu okoliša FBiH i „Ekopak" d.o.o. Sarajevo s kojim je dogovoreno zajedničko učestvovanje u sufinansiranju završetka izgradnje objekta Reciklažnog dvorišta, sa ciljem unapređenja poslovne saradnje i sortiranja ambalažnog otpada iz komunalnog čvrstog otpada u gradu Bihaću.
Iz sredstava Ministarstva za građenje,prostorno uređenje i zaštitu okoliša,potpisivanjem Ugovora o sufinanciranju projekta iz ekoloških naknada za 2016.godinu,realizirana je nabavka Drobilice granja u vrijednosti od 17.990 KM.Tokom 2017.godine realizirana je nabavka tri plastenika, dva od 100m^2 i jedan cca 50m^2 u vrijednosti od 5.556 KM za uzgoj cvijeća za potrebe Grada,koje je planirano za narednu sezonu,te je isti još u fazi pripreme.
Pozicija dugoročnih razgraničenja kamata po osnovu dugoročnih kredita u 2017.godini manja za 74,32% u odnosu na 2016.godinu jer nije bilo novih kreditnih zaduženja,a postojeći krediti se otplaćuju u roku.
Ostala -specifična stalna materijalna sredstva od 3.210 KM, čine djela likovne umjetnosti.

B. TEKUĆA SREDSTVA – u aktivi učestvuju sa 47 %.

Tekuća sredstva su u 2017.godini veća su za 12,67% u odnosu na 2016.godinu i to zbog smanjenja potraživanja od prodaje iz razloga većeg otpisa nenaplaćenih,dospjelih i utuženih potraživanja za 11,59% u 2017.godini u odnosu na 2016.godinu,dok su druga kratkoročna potraživanja veća u tekućoj u odnosu na prethodnu godinu i većim dijelom se odnose na potraživanja za refundaciju naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad i na potraživanja od drugih lica za obaveze plaćene u njihovo ime po sudskoj presudi.
Aktivna vremenska razgraničenja iskazana su u iznosu od 5.529 KM te odnose se na razgraničene premije osiguranja.

STRUKTURU PASIVE – Bilansa stanja sa 31.12.2017. godine čine:

A. KAPITAL Preduzeća (100 % državni) - učestvuje u pasivi sa 67%

Stanje kapitala iznosi 2.993.326 KM, a strukturu čine:

- Osnovni kapital 2.549.139 KM ;
- Rezerve (statutarne) 138.345 KM;
- Neraspoređena dobit 305.842 KM od čega neraspoređena dobit ranijih godina 138.349 KM i neraspoređena dobit izvještajne godine 167.493 KM.

B. DUGOROČNA RAZGRANIČENJA – učestvuju sa 13 %
C. DUGOROČNE OBAVEZE učestvuju u pasivi sa 0 %.
D. KRATKOROČNE OBAVEZE u pasivi učestvuju sa 20%
E. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA iznose 12.466 KM

Ukupni kapital preduzeća je za 5,93% veći u 2017.godini u odnosu na 2016.godinu zbog iskazane veće dobiti,kao i pozicija dugororočnih razgraničenja u okviru koje je iskazano odloženo priznavanje prihoda po osnovu primljenih donacija u tekućoj godini.

Dugoročna razgraničenja od 575.317 KM čini:
Unaprijed naplaćeni i drugi odloženi prihod sastoji se od :

Opis	Tekuća godina	Prethodna godina
Unaprijed naplaćeni prihodi-zakup	670	7.875
Odloženo priznavanje prihoda iz donacija	574.647	531.242
UKUPNO:	**575.317**	**539.117**

Unaprijed naplaćeni prihodi po osnovu zakupa grobnog mjesta u iznosu od 670 KM odnose se na plaćene rezervacije grobnog mjesta u ranijim godinama i koje ističu u 2019.godini.

Odloženo priznavanje prihoda iz donacija u iznosu od 574.647 KM odnosi se na donacije primljene u stalnim sredstvima koji se iskazuju kao odloženi prihod,a u narednim periodima se prenose na prihod u visini amortizacije i drugih rashoda koji nastanu u periodu korištenja doniranih sredstava.
U tekućem periodu primljena je donacija Fonda za zaštitu okoliša FBiH u iznosu od 37.665 KM i Društva za postupanje sa ambalažnim otpadom Ekopak,Sarajevo u iznosu od 25.000 KM za nabavku opreme za reciklažno dvorište-reciklažni sto,kao i sredstva za završetak objekta Reciklažnog dvorišta u iznosu od 15.000 KM od Društva za postupanje sa ambalažnim otpadom Ekopak,Sarajevo.
Ministarstvo za građenje,prostorno uređenje i zaštitu okoliša USK-a doniralo je sredstva u iznosu od 20.000 KM za sufinanciranje projekta „nabavka 20 zatvorenih eko kontejnera

Dugoročne obaveze u 2017. godini ne učestvuju u strukturi pasive jer su uredno izmirene rate po dospjeću za dugoročne kredite.

- Dugoročni krediti od banaka

O p i s	Početni iznos duga	Ostalo za otplatu	Početak korištenja	Datum dospijeća
1. Razv.banka – nadogr.kamion smećar	198.496	-	07/2010	06/2017
2.NLB banka -fin.obrt.sred.,rad.mašina	770.640	-	06/2013	12/2018
Ukupno:	**969.136**			

Kratkoročne obaveze

*Po stanju na dan 31.12.*2017.godine kratkoročne obaveze iznose 873.489 KM i odnose se na:

	2015.	2016.	2017.
1.Kratkoročni krediti	60.000	61.000	100.000
2.Kratkoročni dio dugoročnih kredita	179.111	156.183	134.291
3.Obaveze iz poslovanja			
- obaveze prema dobavljačima	257.945	249.572	269.488
4.Obaveze prema zaposlenima	234.772	244.141	290.661
5.Druge obaveze	76.006	7.146	8.283
6.Obaveza za PDV	49.255	41.010	50.234
7.Ostale obaveze	3.158	6.306	9.782
8.Obaveze za porez na dobit	15.444	(1.620)	10.750
UKUPNO:	**875.691**	**763.738**	**873.489**

Kratkoročne obaveze su za 14,37% veće u 2017.godini u odnosu na 2016.godinu,najvećim dijelom zbog većih obaveza iz poslovanja,odnosno većim obavezama prema dobavljačima koje su u 2017.godini veće za 7,98% u odnosu na 2016.godinu,dok su obaveze prema zaposlenim veće u 2017.godini u odnosu na 2016.godinu za 19%.

1. Obaveze po kratkoročnom kreditu se odnose na kratkoročni kredit na revolving osnovi kod Unicredit Bank d.d. za financiranje tekuće likvidnosti. Kamatna stopa je 4,1 % fiksna,a prvo povlačenje sredstava je izvršeno u februaru tekuće godine.

2. Kratkoročni dio dugoročnog kredita u iznosu 134.291 KM sastoji se od tekućeg dijela dugoročnog kredita NLB banke, a koje dospijevaju za naplatu u 2018.godini po planu otplate.

3. Obaveze iz poslovanja u tekućem periodu su veće za 7,98% u odnosu na prethodnu godinu,a sastoje se od obaveza prema dobavljačima u zemlji u iznosu od 262.275 KM i dobavljačima u inostranstvu u iznosu od 5.690 KM i primljenih avansa u iznosu od 1.523 KM, koji se većim dijelom odnose na pretplate kupaca.

Struktura dospjelosti obaveza prema dobavljačima iskazanih na datum 31.12.2017.godine:

	Dobavljači u zemlji	Dobavljači u inostranstvu	Ukupno
Do 30 dana	53.026	1.389	54.414
Od 31-60 dana	50.005	-	50.005
Od 61-90 dana	24.511	1.389	25.900
Od 91-120 dana	12.081	830	12.911
Od 121-150 dana	9.362	-	9.362
Od 151-180 dana	22.536	694	23.231
Preko 180 dana	90.753	1.389	92.141
UKUPNO:	**262.275**	**5.690**	**267.965**

4. Kratkoročne obaveze prema zaposlenim

Kratkoročne obaveze prema zaposlenim na dan 31.12.2017.godine iznose 290.661 KM, a obuhvaćaju obaveze za neto plaće, porez na plaće i doprinose za decembar 2017.godine u iznosu od 242.295 KM i obaveze za ostala primanja zaposlenih (topli obrok,troškovi prijevoza,otpremnine,jub.nagrade i novč.pomoći) u iznosu od 48.366 KM.

	2015.	2016.	2017.
Obaveze za neto plaće	113.253	128.171	158.504
Obaveze za porez,doprinose i sl.davanja	77.222	77.488	83.791
Obaveze za ost.neto primanja,naknade	44.297	38.482	48.366
Ukupno:	234.772	244.141	290.661

5. Ostale kratkoročne obaveze

	2015.	2016.	2017.
Druge obaveze (obav.po osn.kamata., naknade član.odbora,ug.o djelu,sud.presuda)	76.006	7.146	8.283
Obaveze za PDV	49.255	41.010	50.234
Ostale kratkoročne obaveze	18.602	6.306	9.782
Obaveza za porez na dobit	-	-	10.750
Akontacije za porez na dobit(pretplata)	-	(1.621)	-
Ukupno:	43.863	52.842	79.049

Druge obaveze najvećim dijelom čine obaveze za naknade sa pripadajućim porezom i doprinosima članovima odbora i ug.o djelu,kao i obaveza po osnovu sudske presude tražitelju (penzioneru preduzeća).
Obaveze za PDV predstavljaju obaveze poreza na dodanu vrijednost za decembar 2017.godine,dok ostale kratkoročne obaveze u cijelosti predstavljaju obaveze za vodne naknade i naknade za korištenje šuma.

Sve kratkoročne obaveze dospijevaju unutar 30 dana,osim tekućeg dijela dugoročnih financijskih obaveza koje dospijevaju za naplatu po planu otplate.

Struktura obaveza:

	KM	**% ukupnih obaveza**
Dugoročne obaveze	**0**	**-**
Dugoročni krediti	0	-
Kratkoročne obaveze	**873.489**	**100,00%**
Kratkoročni kredit	100.000	11,45
Kratkor.dio dug.kredita	134.291	15,37
Dobavljači	269.488	30,85
Obav.po osnovu plaća i ost.primanja zaposlenih	290.661	33,28
Druge obaveze,obaveze za PDV i ost.poreze i dr.dažbine	79.049	9,05
UKUPNO:	873.489	**100,00%**

Pasivna vremenska razgraničenjau iznosu od 12.466 KM su:
Prihodi budućeg razdoblja po stanju na dan 31.decembra 2017.godine iznose 12.466 KM. Od tog 12.196 KM odnosi se na odgođeni prihod budućeg razdoblja, odnosno izdane rezervacije grobnog mjesta koji dospijevaju u 2018.godini, i zakup parking mjesta koji dospijevaju u 2018.godini,odnosno ispunjavaju uvjete za priznavanje prihoda od djelatnosti u skladu sa MRS 18 - Prihod.

Na osnovu predočenih bilansnih pozicija Preduzeća, dajemo slijedeće pokazatelje:

5.2. Finacijski pokazatelji

1. Pokazatelji likvidnosti (solventnosti)

1.	**TRENUTNA LIKVIDNOST (novac/tekuće obaveze)**	**Tekuća godina**	**Prethodna godina**
		2,27%	5,04%
2.	**TEKUĆA LIKVIDNOST (tekuća imovina/tekuće obaveze)**	239,87%	243,49%
3.	**UBRZANA LIKVIDNOST(tekuća imovina - zalihe/tekuće obaveze)**	234,50%	237,10%
4.	**FINANCIJSKA STABILNOST(dugot.imov./kapital + dug.obaveze)**	78,82%	81,84%

Koeficijent trenutne likvidnosti koristi se za procjenu može li preduzeće udovoljiti svojim kratkoročnim obavezama upotrebom novca .
Na dan 31.12.2017.godine za plaćanje svakih 100 KM kratkoročnih obaveza preduzeće ima 2,27 KM novčanih sredstava,dok je prošle godine za ovu namjenu imalo na raspolaganju 5,04 KM u novčanim sredstvima. Ovaj pokazatelj je smanjenje u odnosu na prošlu godinu za 54,98%.
Ovaj pokazatelj ne govori nam mnogo, jer visina ovog pokazatelja ovisi o stanju novca na žiroračunu Preduzeća na datum bilanciranja.

Koeficijent tekuće likvidnosti nastoji ukazati na mogućnost održavanja solventnosti i trebao bi iznositi najmanje 2 kako preduzeće ne bi imalo problema s likvidnošću. I previsoki i preniski pokazatelji mogu upućivati na probleme.
Na dan 31.12.2017.godine za plaćanje svakih 100 KM kratkoročnih obaveza preduzeće ima 239,87 KM tekućih sredstava,dok je prošle godine za ovu namjenu imalo na raspolaganju 243,49 KM tekućih sredstava.

Ubrzana likvidnost(optimalno ≥ 1) Na dan 31.12.2017.godine,za plaćanje svakih 100 KM kratkoročnih obaveza,preduzeće ima 234,50 KM novčanih sredstava,dok je prošle godine za ovu namjenu imalo na raspolaganju 237,10 KM novčanih sredstava i potraživanja.
Uobičajeno je da se pokazatelji tekuće i ubrzane likvidnosti malo razlikuju s obzirom na malu vrijednost zaliha.

Koeficijent financijske stabilnosti
Na dan 31.12.2017.godine preduzeće je sa 78,82 KM vlasničkog kapitala i dugoročnih obaveza finansiralo svakih 100 KM stalnih sredstava (dugoročne imovine),dok je prošle godine za ovu namjenu Preduzeće imalo 81,84 KM.
Ovaj pokazatelj je smanjenje u odnosu na prošlu godinu za 3,69%.

2. Pokazatelji zaduženosti

1.	**Pokazatelj zaduženosti (ukupne obaveze/ukupna imovina)**	**Tekuća godina**	**Prethodna godina**
		19,61%	20,97%
2.	**Pokazatelj vlastitog financiranja (kapital/ukupna imovina)**	67,20%	65,99%

Koeficijent zaduženosti pokazuje koliko je ukupne imovine financirano iz tuđih izvora,odnosno koliki je udio obaveza u ukupnoj imovini. Maksimalna vrijednost ovog pokazatelja je 50%, što znači da obaveze ne smiju prijeći polovinu vrijednosti ukupne imovine.
Iz tablice je vidljivo da je Društvo daleko od prezaduženog. Financira se dugom od 19,61% ili sa 873.489 KM,a prošle godine zaduženost je bila 20,97%.
Ovaj pokazatelj je smanjenje u odnosu na prošlu godinu za 6,50%.

Pokazatelj vlastitog financiranja pokazuje koliko se imovine financira vlastitim sredstvima. Minimalna vrijednost ovog pokazatelja je 50%,odnosno veći stepen samofinanciranja ukazuje na veće korištenje vlastitog kapitala i lakše podmirivanje obaveza.
Udio vlastitog financiranja se tokom promatranog razdoblja povećao za 1,82% i veći je od zadovoljavajućeg koeficijenta, što znači da se preduzeće uspješno financira iz vlastitih izvora s 67,20%.

3. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti predstavljaju odnos prihoda i rashoda, te pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda.

1.	**Koeficijent ukupne ekonomičnosti (ukupni prihod/ukupni rashod)**	**Tekuća godina**	**Prethodna godina**
		104,15%	101,63%
2.	**Koeficijent ekonomičnosti prodaje (prihod od prodaje/ukupni rashodi)**	93,47%	99,85%

Iz Tablice se može uočiti kako je ekonomičnost ukupnog poslovanja na granici u promatranim razdobljima, ali je i dalje veća od jedan,odnosno preduzeće posluje ekonomično i stabilno.
U 2017.godini za svakih 100 KM rashoda preduzeće ostvari 104,15 KM prihoda. U istom periodu prošle godine za svakih 100 KM rashoda ostvarilo je 101,63 KM prihoda.
Ovaj pokazatelj je povećan u odnosu na prošlu godinu za 2,48%.
U 2017.godini za svakih 100 KM rashoda preduzeće ostvari 93,47 KM prihoda od prodaje. U istom periodu prošle godine za svakih 100 KM rashoda ostvarilo je 99,85 KM prihoda od prodaje.
Ovaj pokazatelj je smanjenje u odnosu na prošlu godinu za 6,39%.

6. Naplata potraživanja

Potraživanja su specifičan oblik imovine čijem procjenjivanju se posvećuje posebna pažnja,kako bi se prikazale istinite i fer informacije o poslovanju Preduzeća u skladu sa MRS koji zahtjevaju provjeru potraživanja od kupaca najmanje na dan bilansiranja.

Potraživanja od kupaca u poslovnim knjigama iskazuju se po fer vrijednosti uz primjenu politike ispravka vrijednosti i metode procjene zasnovane na analizi starosne strukture salda potraživanja.
Stanje potraživanja na dan 31.12.2017.godine je realno iskazano jer je provedeno usklađivanje s kupcima,iako je provjerom iskazanih potraživanja od kupaca utvrđeno da određena potraživanja od kupaca nisu plaćena u okviru roka za plaćanje,ali za sad nema saznanja da bi spomenuta potraživanja bila nenaplativa budući da su se kupci na koje se ta potraživanja odnose obavezali podmiriti svoja dugovanja iako uz značajna kašnjenja.

RASPORED NENAPLAĆENIH POTRAŽIVANJA NA GRUPE PREMA KRITERIJU ZASTARJELOSTI

KONTO	Potr. koja nisu starija od 30 dana	Potraž.starosti 30-60 dana	Potr.starosti 60-90 dana	Potr.starosti 90-120 dana	Starosti 120-150	Starosti od 150-180	preko 180 dana
21110	62.599	34.716	23.971	17.026	15.956	11.899	3.412
21111	3.852	1.639	1.252	1.171	925	558	0
2116	101.069	56.842	53.078	43.994	47.224	56.985	1.738
21112	117.810	49.423	27.135	20.477	15.018	12.536	33.071
Ukupno	**285.330**	**142.620**	**105.436**	**82.668**	**79.123**	**81.978**	**38.220**

Prema metodi procjene zasnovene na analizi starosne strukture salda potraživanja, potraživanja se raščlanjuju po starosnoj grupi ovisno o proteku roka od dospijeća naplate, te procjena rizika za pojedinu grupu.Vremenska razdoblja za pojedine starosne grupe, preduzeće određuje samostalno.

Starosna struktura dospijeća neispravljenih potraživanja od kupaca:

- Do 30 dana 280.330 35%
- Do 60 dana 142.618 17%
- Do 90 dana 105.435 13%
- Do 120 dana 82.668 11%
- Do 150 dana 79.123 9%
- Do 180 dana 81.978 10%
- Preko 180 dana 38.220 5%

Kod kategorije korisnika komunalnih usluga i to privreda,obrtnici i ostali izvršen je prenos potraživanja starijih od 180 dana na konto sumnjivih potraživanja sa stanjem na dan 31.12.2017.god.

Osnovnu odrednicu poslovne politike Preduzeća čine aktivnosti na poboljšanju nivoa naplate potraživanja realiziranih usluga, kako iz tekućeg perioda tako i izvršenje naplate duga iz predhodnih godina. Shodno tome, kontinuirano se vode aktivnosti u vezi poboljšanje iste, uz primjenu zakonski dopuštenih mjera koje se ogledaju u slijedećem: dostavljanje opomena za dugovanja, opomena pred tužbu, te blagovremeno pokretanje sudskih izvršenja.
U skladu sa važećim zakonskim propisima JKP „Komrad“ d.o.o. Bihać dužno je poduzeti sve mjere radi naplate svojih potraživanja,zbog čega ovo preduzeće blagovremeno pokreće postupke pred sudom protiv korisnika usluge koji neplaćaju svoje obaveze po osnovu iskorištene komunalne usluge,tako da su sva dospjela nenaplaćena potraživanja utužena.

Tokom izvještajnog perioda, radi efikasnosti u povećanju naplate, izvršene su slijedeće radne aktivnosti:

Kategorija: domaćinastva
Kategorija domaćinstva obuhvata velik broj korisnika čije je stanje sa 31.12.2017.godine 16.438 korisnika. Tokom izvještajnog perioda, redovno su se vodile aktivnosti oko praćenja naplate potraživanja od dužnika kako ne bi došlo do zastare, te su se po potrebi poduzimale gore pomenute mjere. Slijedom navedenog, korisnicima usluga odvoza smeća koji nisu izmirili svoja dugovanja u utvrđenom roku, u izvještajnom periodu poslane su opomene koje su obuhvatile 3.186 korisnika sa iznosom od 638.379 KM.
Za korisnike koji se nisu odazvali plaćanju svojih obaveza, pokrenuti su i sudski postupci - podnošenjem prijedloga za utuženja. U toku 2017.godine Pravnoj službi proslijeđeno je 2.942 prijedloga za utuženja sa iznosom od 233.009 KM (iz 2016.godine utuženo 124.852 KM i 108.158 KM iz 2017.godine).
Tokom izvještajnog perioda u ovoj kategoriji aktivnosti su bile usmjerene i na prikupljanje informacija o kretanju korisnika (promjeni vlasnika stambenih objekata i sl.), radi ispravnosti obračuna faktura, te

aktivnosti oko prijavljivanja novih korisnika. Tako je u odnosu na stanje predhodne godine, prijavljeno 126 novih korisnika za usluge prikupljanja i odvoza smeća.

Kategorija: privreda i obrtnici

Također i u ovoj kategoriji redovno su se pratila nenaplaćena potraživanja, te dostavljale opomene za neizmirena dugovanja koje su obuhvatile 499 korisnika sa ukupnim iznosom dugovanja od 131.448 KM. Pravnoj službi proslijeđeni su - prijedlozi za utuženja za 262 korisnika sa iznosom od 73.438 KM. Poduzimale su su i aktivnosti oko praćenja kretanja korisnika, radi ispravnog obračuna faktura. Sagledavanjem broja korisnika, kod privrede i ustanova broj korisnika 31.12.2017.godine je manjii za 24 korisnika u odnosu na 31.12.2016.godine, a kod obrtnika broj se povećao za 9 u odnosu na prošlu godinu.

Kretanja naplate po kategorijama korisnika iskazana su u narednoj tabeli. Tako se kod **usluga odvoza smeća** ostvareni indeks naplate povečao a 1% u odnosu na isti period predhodne godine, a unutar kategorija korisnika evidentna su blaga kretanja (domaćinstva su se povećala za 1 indeksni poen, preduzeća viša su za 2 indeksna poena, te obrtnici na nižem nivou za 1 indeksni poen).

Kod kretanja naplate tekućih potraživanja u kategoriji korisnika **ostalih usluga,** može se konstatirati kao i u predhodnim izvještajima da je ostvaren značajno nizak nivo naplate. Naime naplata je ostvarena svega sa 40%, što predstavlja veoma nizak nivo naplate, koji je utjecao na finansijsku likvidnost Preduzeća. U strukturi dužnika ističe se JU "Zavod za prostorno uređenje" Bihać.

U narednoj tabeli dajemo pregled fakturisanih tekućih potraživanja, te pregled dospjelih tekućih potraživanja sa 31.12.2017.godine (bez faktura XII mjeseca). Stavljajući u odnos naplaćena – dospjela potraživanja sa fakturisanim dospjelim potraživanjima na dan 31.12.2017. godine, iskazani su ostvareni procenti naplate potraživanja u izvještajnom periodu.

Ostvarena naplata tekućih potraživanja za 2017. god.

	Fakturisane usluge I-XII 2017	**Potraživanja dospjela za naplatu 31.12.2017.**	**Naplaćena potraživanja**	**% naplate u 2017**	**% naplate u 2016**
Usluge odvoza smeća	**2.562.104**	**2.348.898**	**2.004.111**	**85%**	**84%**
Domaćinstva	1.642.787	1.505.530	1.276.113	85%	84%
Privreda	865.290	793.910	687.964	87%	85%
Obrtnici	54.027	49.458	40.034	81%	82%
Ostale usluge	1.185.279	1.058.750	545.507	52%	42%
UKUPNO	**3.747.383**	**3.407.648**	**2.549.618**	**75%**	71%

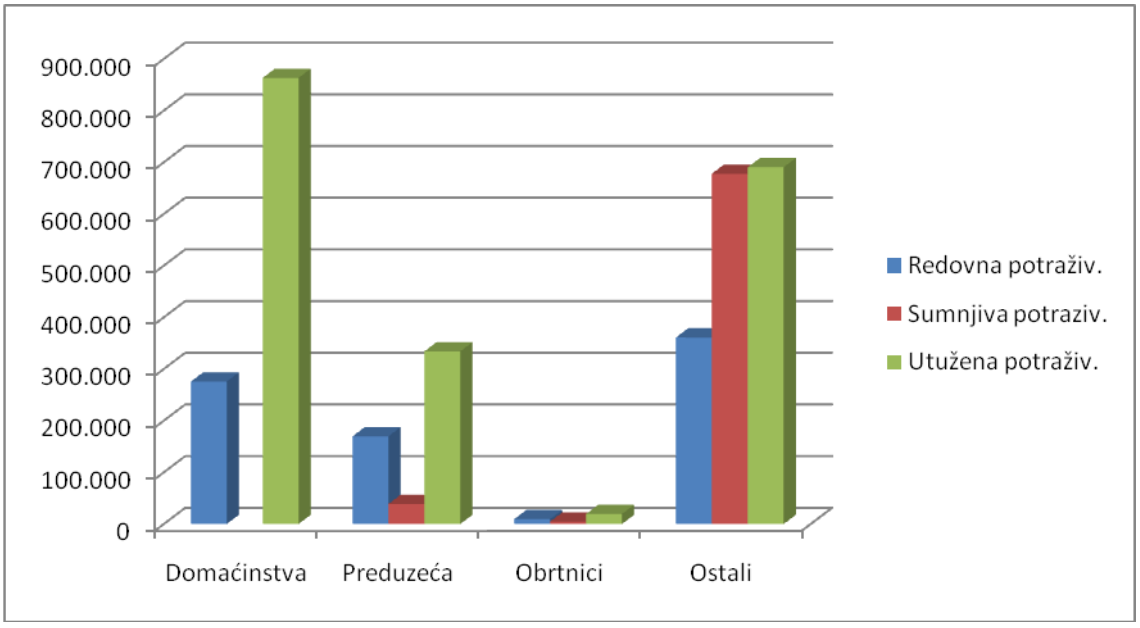

Sagledavajući ostvarene procente naplate u tekućem periodu evidentno je da je ukupna naplata preduzeća izvršena sa 75%, te je ostvarena na neznatno višem nivou nego u predhodnoj godini. Po kategorijama korisnika usluga, indeksi naplate različito su se očitovali :

Usluge odvoza smeća
Naplata dospjelih fakturisanih usluga odvoza smeća tekućeg perioda ostvarena je sa procentom od 85%, te u odnosu na isti period predhodne godine bilježi neznatno viši novo naplate.

- U kategoriji potrošača **domaćinstva**, naplata potaživanja iz tekućeg perioda ostvarena je u iznosu od 1.276.113 KM ili sa 85% i iskazana je navišem nivou od 1 indeksni poen u odnosu na predhodnu godinu. U toku izvještajnog perioda, potraživanja iz prethodnih godina naplaćena su u iznosu od 273.847 KM.
- U kategoriji potrošača **preduzeća**, naplata tekućih potraživanja ostvarena je u iznosu od 687.964 KM ili sa procentom naplate od 87%, koji je u odnosu na iskazani procenat u istom periodu predhodne godine ostvaren na višem nivou naplate za 2 indeksna poena. Na ime dugovanja iz prethodnih godina u tekućem periodu naplaćeno je 110.480 KM.

- Kod kategorije potrošača **obrtnici,** naplata tekućih dospjelih potraživanja za izvještajni period ostvarena je u iznosu od 40.034 KM ili sa procentom od 81%, koji je u odnosu na iskazani indeks naplate u istom periodu prethodne godine ostvario pad za 1 indeksni poen. Na ime potraživanja iz prethodnih godina u ovoj kategoriji naplaćeno je 8.934 KM.

Ostale usluge - u ovoj kategoriji naplata dospjelog potraživanja ostvarena je sa iznosom od 545.507 KM ili sa 52%, što predstvlja značajan porast procenata naplate u odnosu na predhodnu godinu.Ovako značajniji porast naplate je zbog uplate dijela duga JU „Zavod za prostorno uređenje“ iz ranijih godina. Ovakav izraženije iskazani nizak nivo naplate, kreće se na kritičnom nivou već duži period.
JU"Zavod za prostorno uređenje" Bihać najveći je dužnik ove kategorije, koji je sa visinom svojih dugovanja utjecao na smanjenje nivoa naplate ove kategorije, kao i ukupne naplate na nivou preduzeća.
U toku godine fakturisano je JU"Zavod za prostorno uređenje“ Bihać za izvršene usluge 667.742 KM,a naplaćeno je 133.910 KM potraživanja iz 2014.godine i 314.090 KM iz 2015.godine, što je za 35% više u odnosu na potraživanja naplaćena u toku 2016.godine (332.800 KM - potraživanja iz 2014.),odnosno u tekućoj godini je naplaćeno potraživanja u iznosu od 67% u odnosu na ukupno fakturisane usluge u 2017.godini,dok je u 2016.godini naplaćeno 55% u odnosu na fakturisano.

6.1. Nenaplaćena potraživanja

Nenaplaćena potraživanja sa 31.12.2017.godine iznose 1.972.613 KM, od čega se 30% nenaplaćenih potraživanja odnosi na usluge odvoza smeća.
Redovna potraživanja iznose 815.375 KM, a sumnjiva i sporna potraživanja (potraživanja koja nisu naplaćena u roku i tužbom se traži njihova naplata) iznose 2.628.365 KM i ista su korigovana za otpise sa 1.471.127 KM preko ispravke vrijednosti potraživanja.

Nenaplaćena potraživanja po kategorijama korisnika su slijedeća :

	Redovna potraživ.	Sumnjiva potraziv.	Utužena potraživ.	**UKUPNO**	%	**OTPIS** ispravka vrijed.	Stanje ne napl. Potraž.	%
Domaćinstva	275.469		863.217	1.138.686	33	772.645	366.041	18
Preduzeća	169.579	38.730	334.044	542.353	16	326.018	216.335	11
Obrtnici	9.397	4.704	19.427	33.528	1	19.498	14.030	1
Ostali	360.930	677.855	690.388	1.729.173	50 %	352.966	1.376.207	70
UKUPNO	**815.375**	**721.289**	**1.907.076**	**3.443.740**	**100**	**1.471.127**	**1.972.613**	**100**

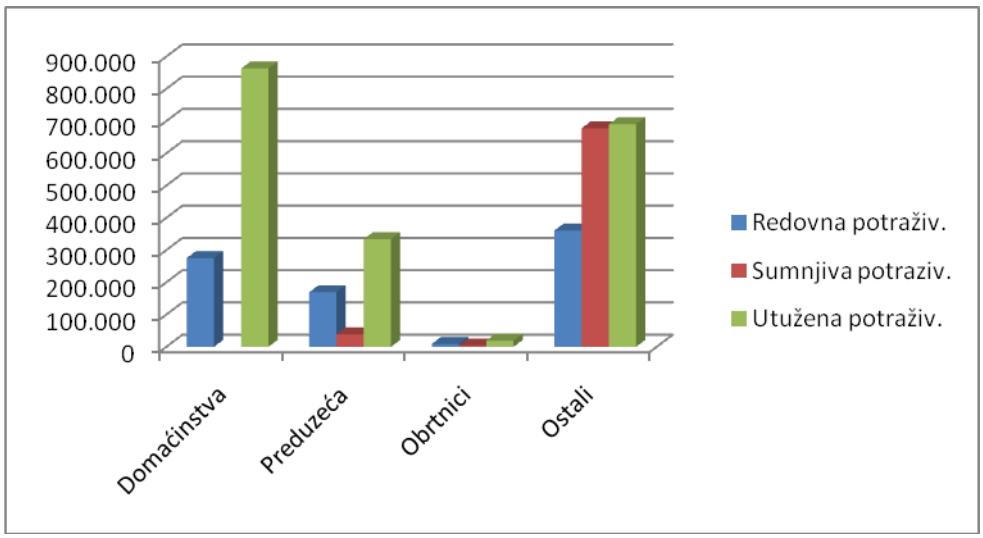

Kupci domaćinstva **-** obuhvataju 16.438 korisnika usluga.
Nenaplaćena potraživanja za usluge odvoza smeća - domaćinstva iznose 366.041 KM, što čini 18% od ukupno nenaplaćenih neotpisanih potraživanja Preduzeća.
Po strukturi, redovna potraživanja iznose 275.469 KM (iz 2017.god.). U kategoriji domaćinstava nema sumnjivih potraživanja, već samo tužena potraživanja koja iznose 863.217 KM (2009 - 2017.god.) te su ista iskazana umanjeno za otpise preko ispravke vrijednosti u iznosu od 772.645 KM.

Kupci preduzeća - obuhvataju 965 korisnika.
Nenaplaćena potraživanja za odvoz smeća iznose 216.335 KM, što čini 11% ukupnih potraživanja. Na redovnom kontu vodi se 169.579 KM nenaplaćenih potraživanja, a prema ročnosti obuhvataju 2017. godinu. Na sumnjivim,spornim i utuženim potraživanjima vodi se ukupno 372.774 KM (2009-2017.),od čega na utuženjima 334.044 KM (umanjeno za ispravku vrijednosti u iznosu od 326.018 KM).

Kupci obrtnici - obuhvataju 266 korisnika.
Nenaplaćena potraživanja ove kategorije iznose 14.030 KM, te sa 1%, učestvuju u ukupno nenaplaćenim potraživanjima Preduzeća. Redovna potraživanja iznose 9.397 KM (2017.godina), a sumnjiva i sporna su 4.704 KM (2010–2017.g.).Utužena potraživanja kategorije obrtnika iznose 19.427 KM i odnose se na period od 2009-2017.godine, a izvršeni otpisi potraživanja iznose 19.498 KM.

Kupci za ostale usluge
Nenaplaćena potraživanja iznose 1.376.207 KM i čine 70% ukupno nenaplaćenih potraživanja.Na redovnim potraživanjima ove kategorije vodi se 360.930 KM (2017.god.). Na sumnjivim i spornim potraživanjima vodi se 677.855 KM (2010 – 2017.g.),dok se na utuženim potraživanjima vodi 690.388 KM (2013-2017.g.),a izvršeni otpisi potraživanja iznose 352.966 KM.Od ukupnih potraživanja najviše se odnosi na potraživanja od JU Zavod za prostorno uređenje u iznosu od 1.635.977 KM.

Preduzeće na dan 31.1.2017. godine putem Suda potražuje 1.907.076 KM. U periodu 1.1.-31.12.2017.godine od ukupno utuženih potraživanja naplaćeno je 527.902 KM, što čini 28% ukupno utuženih potraživanja.
Istovremeneo je Preduzeće uplatilo Sudu na ime sudske takse po izvršenju 25.691 KM za period od 1.1.-31.12.2017. godina i 1.134 KM na ime troškova izvršenja izlaska na lice mjesta- pljenidba.
Ovi troškovi dodatno terete poslovanje Preduzeća za navedeni period.

7. Izloženost rizicima i upravljanje rizicima

Preduzeće je izloženo raznim financijskim rizicima koji su povezani sa cijenovnim,valutnim,kreditnim i rizikom likvidnosti.Aktivnim praćenjem se nastoji umanjiti njihov potencijalni utjecaj na poslovanje Preduzeća.

Preduzeće nije značajnije izloženo cjenovnom riziku kada su u pitanju javne nabavke,koje se realno planiraju,ugovorima definišu cijene nabavki i prati realizacija potpisanih ugovora.
Valutni rizik je zanemariv u poslovanju JKP "Komrad" d.o.o. Bihać,te su usluge koje se vežu uz tečaj EUR-a u ukupnim rashodima minimalne,odnosno i bitnije promjene tečaja ne bi značajno utjecale na rashode.
Preduzeće nema značajnijih dugoročnih obaveza po dugoročnim kreditima i tekuće obaveze po dugoročnom kreditu se redovno izmiruju i samim tim nema rizika od promjenjljivih kamatnih stopa, jer su ugovorene fiksne kamatne stope,kao i kod kratkoročnog kredita.

Financijska imovima koja potencijalno može izložiti Društvo kreditnom riziku obuhvaća novac i potraživanja od kupaca. Potraživanja od kupaca iskazana su umanjeno za sumnjiva,sporna i utužena potraživanja.

Kod obrade izloženosti Preduzeća kreditnom riziku misli se na potraživanja od kupaca,države i ostala potraživanja za koja postoji opasnost da se neće naplatiti. Možemo reći da je naplata potraživanja od kupaca donekle zadovoljavajuća,a za nenaplaćena potraživanja od kupaca, ta potraživanja se zaštite podizanjem tužbi. U skladu sa važećim zakonskim propisima Društvo će poduzeti sve mjere radi naplate svojih potraživanja,zbog čega ovo preduzeće blagovremeno pokreće postupke pred sudom protiv korisnika usluge koji ne plaćaju svoje obaveze po osnovu iskorištene komunalne usluge,tako da su sva dospjela nenaplaćena potraživanja utužena.

Nenaplaćene usluge od kupaca imaju za posljedicu da preduzeće propušta priliku da ta sredstva uloži (investira) u druge oblike imovine. Plaćanje skupih troškova podizanja tužbi protiv neplatiša, smanjuje vrijednost preduzeća, a da pri tom efekti naplate nisu na zadovoljavajućoj razini.

Rizik likvidnosti i rizik gotovinskog toka određuje se kao opasnost od neusklađene dospjelosti sredstava u preduzećima,što za posljedicu može imati teškoće s likvidnošću u vidu nedostataka novčanih sredstava za podmirenje dospjelih obaveza. Pravovremeno uočavanje znakova koji upozoravaju na nelikvidnost omogućavaju da se kroz analizu tokova novčanih aktivnosti izbjegnu moguće teže posljedice za Preduzeće.

Kratkoročne obaveze Društva na dan 31.12.2017.godine pokrivene su kratkoročnom imovinom,ali potraživanja od kupaca,od kojih je najznačajniji Grad Bihać ne uplaćuju se po dospijeću već sa značajnim kašnjenjem.

Osim navedenog, na dugoročniji razvoj Preduzeća utječu i cijene usluga koje nisu ni ekonomske ni razvojne i predstavljaju rizik u smislu realizacije planiranih financijskih ciljeva Preduzeća i nemogućnost povećanja imovine Preduzeća.
Kao što se veliki napori posvećuju naplati dospjelih potraživanja,tako Preduzeće redovno izvršava i svoje obaveze prema drugima,te na taj način daje svoj doprinos sprečavanju nastanka lanca nelikvidnosti.
Bez obzira na navedenu, kompleksnu problematiku, kontinuiranim praćenjem troškova poslovanja svih organizacionih jedinica Preduzeća, postiže se njihova realizacija u planiranim okvirima.

8. Zaključak

U Izvještaju o radu i poslovanju JKP „Komrad“ d.o.o. BIhać za period 01.01.-31.12.2017. godine obuhvaćeni su računovotstveni i plansko –analitički pokazatelji poslovanja uz tabelarni i grafički prikaz ostvarenog u tekućem periodu u odnosu na ostvarenje u istom periodu predhodne godine i obrazloženje pojedinih stavki.

JKP „Komrad“ d.o.o. Bihać je u 2017.godini ostvarilo svoja osnovna načela poslovanja i obavilo planirani obim djelatnosti prikupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada, selektivnog odvajanja korisnog otpada, održavanja čistoće javnih površina i ulica na teritoriji Grada Bihaća u ljetnim i zimskim uvjetima, upravljanja parkiralištima, upravljanja mezarjem/ grobljem „Humci“, obavljanje pogrebne djelatnosti, iznajmljivanje štandova na pijaci i tržnici, te ostvarilo pozitivan financijski rezultat na nivou Preduzeća.

U periodu od 01.01.do 31.12.2017.godine ostvaren je ukupan prihod u iznosu od 4.473.400 KM koji je bio dovoljan da se pokriju ukupni rashodi u iznosu od 4.295.157 KM i ostvari pozitivan financijski rezultat,neto dobiti u iznosu od 167.493 KM.
Ostvereni pozitvni rezultat poslovanja u tekućem periodu,posljedica su provođenja poslovne politike preduzeća koja se zasniva na osnovnim načelima ekonomije :
organizovanost,rentabilnost,iskorištenost svih materijalnih i ljudskih rsursa,izvršavnje radnih zadataka,odgovornost prema radu i timski rad u okviru primjene zakonskih propisa i internih akata Preduzeća.

Preduzeće posebnu pažnju posvećuje redovnom izmirenju svojih obaveza.
Sa aspekta izmirenja obaveza, isplata plaća i ostalih materijalnih izdvajanja zaposlenicima, redovito je izvršavano u izvještajnom periodu, a sve u skladu sa Pravilnikom o radu, Kolektivnim ugovorom i zakonskim propisima.

U izvještajnom periodu izvršavane su i obaveze koje su se odnosile na obaveze prema kreditorima, dobavljačima, obaveze po osnovu poreza i doprinosa, po osnovu PDV-a i dr.
PDV obaveza iskazuje se u skladu sa Zakonom o PDV- u na ukupnu realizaciju,bez obzira da li će iskazana realizacija biti i naplaćena. Za period 01.01.do 31.12.2017.godine iskazani PDV po izdatim fakturama i isporukama naplaćenim u gotovini ukupno je iznosio 660.304 KM, umanjeno za ulazni PDV za navedeni porezni period ukupno je uplaćeno 547.900 KM PDV-a. Dakle obaveza za PDV je u potpunosti izvršena, a fakturisana tekuća potraživanja naplaćena su svega sa 75% što govori o nerealnosti izdvajanja,pogotovo kada se zna da neka od potraživanja neće nikad ni biti naplaćena.

Na ime doprinosa za PIO/MIO,zdravstveno osiguranje, nezaposlenost, obaveze po osnovu članarina i poreza na dohodak, Preduzeće je u 2017.godini, ukupno izdvojilo fondovima i u budžet USK-a iznos od 993.838 KM, što sa uplaćenim PDV-om iznosi ukupno 1.541.738 KM.

Sva ova izdvajanja usporavaju ili onemogućavaju izdvajanja za obnovu,modernizaciju i investiranje u Preduzeće.
Po pitanju naplate potraživanja, u odnosu na predhodnu godinu kod izvršenih usluga za odvoz smeća iskazan je viši nivo naplate za 1%. Pozitivna kretanja u naplati proizilaze prvenstveno iz aktivnosti svih zaposlenih u Preduzeću.
Unutar kategorija korisnika može se reći da je u kategoriji domaćinstava ostvaren je viši nivo naplate od 1% u odnosu na 2016.godini U kategoriji privrede naplata potraživanja povećala se za 2% u odnosu na 2016.godinu.Kategorije obrtnika je ostvarila naplatu potraživanja za 1% manju nego u 2016.godini.

U kategoriji korisnika - ostalih komunalnih usluga,kao i ranijih godina JP “Zavod za prostorno uređenje” Bihać se pojavljuje kao najveći dužnik. Naplatom potraživanja od Zavoda za prostorno uređenje,moglo bi se očekivati da bi Preduzeće postiglo kvalitetniju likvidnost i solventnost.

Bez obzira na mnoge poteškoće s kojima je suočeno u redovnom izvršavanju svojih obaveza prema zaposlenicima i društvu uopšte, Preduzeće nastoji dati svoj puni doprinos u sprečavanju nastanka opšte nelikvidnosti u privredi,odnosno svom okruženju.

Iz Izvještaja o radu i poslovanju JKP"Komrad" d.o.o. Bihać može se izvući zaključak da su JKP"Komrad" d.o.o. Bihać i njegov osnivač Grad Bihać na temeljima zajedničkog rada s Odborom za reviziju, Nadzornim odborom,Skupštinom Preduzeća i nadležnim službama Grada Bihaća zaduženim za praćenje rada komunalnih preduzeća u cjelosti,kvalitetno,stručno i na vrijeme obavili sve poslove i zadatke iz svoje nadležnosti,a što je rezultiralo predstavljanjem Preduzeća kao stabilnog, s čvrstim materijalnim,financijskim i tehnološkim pretpostavkama za daljnji razvoj u obavljanju djelatnosti.

U svemu i u cjelosti postupano je prema zakonskim odredbama i preuzetim obavezama u djelokrugu prenesenih ovlasti za obavljanje komunalnih djelatnosti.

Direktor

_____

Vid Šantić, dipl.oec.